ЛЬВІВСЬКИЙ ТОРГОВЕЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра економіки

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА

на тему

НАПРЯМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ СУБ'ЄКТА ГОСПОДАРЮВАННЯ

Виконав*:* здобувач вищої освіти
ступеня магістра ОПП "Економіка бізнесу"
спеціальності 051 "Економіка»
_____**Стисько Олег Миколайович**
(підпис)
Науковий керівник: д.е.н., професор
_____ **Шевчик Богдан Михайлович**
(підпис)

ЛЬВІВ – 2026

АНОТАЦІЯ

Стисько О.М. Напрями забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання (м. Львів). – Рукопис.

Кваліфікаційна робота на здобуття вищої освіти ступеня "магістр" за освітньо-професійною програмою "Економіка бізнесу" зі спеціальності 051 "Економіка". – Львівський торговельно-економічний університет. Львів. 2026.

У кваліфікаційній роботі досліджено теоретичні та практичні аспекти забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства на прикладі ТОВ «Галич АВТО АЛЬЯНС». Розкрито економічну сутність фінансової стійкості, фактори її формування, методологічні підходи до оцінювання, взаємозв'язок ліквідності, платоспроможності та структури капіталу.

Проведено комплексний аналіз фінансового стану підприємства. Визначено основні фінансові ризики та проблеми, що негативно впливають на стабільність діяльності товариства. Сформовано систему рекомендацій щодо підвищення фінансової стійкості ТОВ «Галич-Авто-Альянс». Запропоновано напрями оптимізації структури капіталу, покращення ліквідності, підвищення оборотності активів, зменшення кредитного навантаження та вдосконалення управління грошовими потоками.

Результати дослідження можуть бути використані для практичного вдосконалення фінансової політики підприємства, підвищення його конкурентоспроможності та мінімізації ризику банкрутства.

Ключові слова: фінансова стійкість, ліквідність, платоспроможність, структура капіталу, оборотні активи, фінансовий аналіз, моделі банкрутства, фінансові ризики.

ANNOTATION

Styisko O. M. Directions for Ensuring Financial Stability and Solvency of a Business Entity (Lviv). – Manuscript.Qualification thesis submitted for the Master's degree in the educational and professional program "Business Economics", specialty 051 "Economics".Lviv University of Trade and Economics. Lviv, 2026.

The qualification thesis examines the theoretical and practical aspects of ensuring the financial stability and solvency of an enterprise based on the example of LLC "Halych AUTO ALLIANCE". The work reveals the economic essence of financial stability, the factors influencing its formation, methodological approaches to its assessment, and the interrelation between liquidity, solvency, and capital structure.

A comprehensive analysis of the financial condition of the enterprise has been carried out. The main financial risks and problems negatively affecting the company's operational stability have been identified. A system of recommendations aimed at improving the financial stability of LLC "Halych Auto Alliance" has been developed. The proposed measures include optimization of capital structure, improvement of liquidity, enhancement of asset turnover, reduction of credit burden, and improvement of cash flow management.

The research results may be used to enhance the practical implementation of the enterprise's financial policy, strengthen its competitiveness, and minimize the risk of bankruptcy.

Key words: financial stability, liquidity, solvency, capital structure, current assets, financial analysis, bankruptcy models, financial risks.

ЗМІСТ

	Вступ	7
Розділ 1.	ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА	13
1.1.	Економічна сутність фінансової стійкості підприємства	13
1.2.	Платоспроможність підприємства та її роль у фінансовому менеджменті	22
1.3.	Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності підприємства	26
Розділ 2.	АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «Галич- Авто- Альянс»	33
2.1.	Загальна характеристика діяльності підприємства	33
2.2.	Аналіз фінансової стійкості підприємства	37
2.3.	Аналіз платоспроможності та ліквідності підприємства	53
Розділ 3.	НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «Галич- Авто-Альянс	63
3.1.	Основні проблеми забезпечення фінансової стійкості підприємства	63
3.2.	Напрями вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства	67
3.3.	Оцінювання економічної ефективності управлінських рішень щодо підвищення фінансової стійкості підприємства	71
	Висновки	77
	Список використаних джерел	82
	Додатки	87

ВСТУП

В умовах сучасного розвитку економіки України, що характеризується високим рівнем нестабільності, зростанням підприємницьких ризиків, посиленням конкурентного середовища та впливом зовнішніх і внутрішніх кризових чинників, особливої актуальності набувають питання забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності суб'єктів господарювання. Для підприємств підприємницького сектору фінансова стійкість є ключовою умовою безперервності діяльності, збереження конкурентних позицій та досягнення стратегічних цілей розвитку.

Фінансова стійкість і платоспроможність виступають фундаментальними характеристиками фінансового стану підприємства, які визначають його здатність своєчасно виконувати фінансові зобов'язання, ефективно використовувати наявні ресурси, адаптуватися до змін зовнішнього середовища та забезпечувати довгострокове зростання. У підприємницькій діяльності недостатній рівень фінансової стійкості може призвести до втрати ліквідності, погіршення ділової репутації, зниження інвестиційної привабливості та, в крайніх випадках, до банкрутства.

Особливо актуальними питання забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності є для підприємств реального сектору економіки, зокрема підприємств автомобільного бізнесу, діяльність яких потребує значних обсягів оборотного капіталу, залежить від кон'юнктури ринку, платоспроможності споживачів та ефективності управління фінансовими потоками. У цьому контексті дослідження фінансового стану та розробка практичних напрямів його поліпшення на прикладі конкретного підприємства набувають особливої практичної значущості.

Актуальність обраної теми також зумовлена необхідністю вдосконалення методичних підходів до оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності в умовах підприємницької діяльності, а також пошуку ефективних управлінських рішень, спрямованих на оптимізацію структури капіталу,

підвищення ліквідності активів і мінімізацію фінансових ризиків. Незважаючи на значну кількість наукових праць, присвячених проблемам фінансового стану підприємств, питання практичної адаптації теоретичних положень до діяльності конкретних суб'єктів господарювання потребують подальших досліджень.

Теоретичні та практичні аспекти фінансової стійкості та платоспроможності підприємств висвітлені у працях вітчизняних і зарубіжних науковців, зокрема таких як І. О. Бланк, А. М. Поддєрьогін, М. Д. Білик, Г. В. Савицька, Е. Альтман та інші [1]. Водночас сучасні умови функціонування підприємств в Україні потребують уточнення підходів до аналізу та управління фінансовою стійкістю з урахуванням специфіки підприємницької діяльності, галузевих особливостей та макроекономічних викликів.

З огляду на зазначене, обрана тема кваліфікаційної роботи є актуальною, науково обґрунтованою та має важливе практичне значення для підвищення ефективності фінансового управління підприємством.

Метою кваліфікаційної роботи є теоретичне обґрунтування та розробка практичних напрямів забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання на прикладі ТОВ «Галич -Авто- Альянс».

Для досягнення поставленої мети у роботі передбачено вирішення таких **завдань**:

- узагальнити теоретичні підходи до визначення сутності фінансової стійкості та платоспроможності підприємства;
- дослідити роль фінансової стійкості у системі економіки підприємництва;
- розглянути методичні підходи до оцінювання фінансового стану підприємства;
- надати організаційно-економічну характеристику ТОВ «Галич-Авто Альянс»;
- здійснити аналіз фінансової стійкості та платоспроможності підприємства на основі фінансової звітності;
- виявити основні проблеми та фінансові ризики у діяльності підприємства;

- розробити напрями підвищення фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «Галич -Авто- Альянс»;
- обґрунтувати економічну ефективність запропонованих заходів.

Об'єктом дослідження є фінансово-господарська діяльність ТОВ «Галич-Авто- Альянс».

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання.

Методи дослідження є фундаментальні положення економічної теорії, фінансового менеджменту, економіки підприємництва, праці вітчизняних і зарубіжних науковців, а також нормативно-правові акти України. У процесі дослідження використано такі методи: аналіз і синтез, індукція та дедукція, коефіцієнтний і факторний аналіз, порівняльний метод, економіко-статистичні методи, фінансове прогнозування та моделювання.

Інформаційною базою дослідження є фінансова звітність ТОВ «Галич - Авто-Альянс», статистичні дані, матеріали Державної служби статистики України, нормативно-правові документи, наукові публікації, а також результати власних розрахунків автора.

Наукова новизна одержаних результатів полягає в удосконаленні підходів до формування напрямів забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства з урахуванням особливостей підприємницької діяльності та галузевої специфіки.

Практичне значення отриманих результатів полягає у можливості використання запропонованих заходів у діяльності ТОВ «Галич-Авто-Альянс» з метою підвищення ефективності фінансового управління, а також у навчальному процесі при вивченні освітніх компонент з економіки підприємництва.

Апробація результатів роботи та публікації. Результати досліджень, здійснених у ході виконання кваліфікаційної роботи, доповідались та обговорювались на:

1) Міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти «Інноваційні стратегії та виклики сучасного маркетингу в умовах глобальних технологічних змін та цифровізації економічних процесів (10 квітня 2025р) Львівського торговельно- економічного університету. За результатами участі у конференції опубліковані тези доповіді на тему: "Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства ";

2) на IV Міжнародній науково-практичній конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених “Актуальні проблеми розвитку фінансово-економічної системи: пріоритети та перспективи” (06 березня 2025 р.) м. Львів , за результатами конференції опубліковано тези доповіді на тему: «Фінансова стійкість підприємства: фактори впливу» (с.218-219);

3) Science and Global Challenges in the Modern World: Proceedings of the 2nd International Scientific Conference (Leicester, United Kingdom, 5 October 2025). Lulu Press, Inc., 2025., за результатами опубліковано тези доповіді на тему: «Artificial Intelligence: opportunities and prospects digital transformation;

4) Міжнародній науково-практичній конференції на тему: “Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення” (м. Львів, 29-30 травня 2025р.) Тези доповіді на тему: «Фінансова стійкість: характеристика ефективності інвестиційного розвитку підприємства» (с. 54-55).

Кваліфікаційна робота складається із вступу, трьох розділів і висновків загальним обсягом 75 сторінок, списку використаних джерел (63 найменування) і 2 додатки. Робота містить 18 таблиць і 8 рисунків.

У вступі обґрунтовано актуальність теми дослідження, яка зумовлена необхідністю забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємств в умовах нестабільного економічного середовища та підвищених фінансових ризиків. Визначено мету, завдання, об’єкт і предмет дослідження, а також методи наукового аналізу, що використовувалися у роботі. Охарактеризовано практичне значення одержаних результатів та інформаційну базу дослідження.

У першому розділі розкрито теоретичні основи забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Досліджено економічну сутність фінансової стійкості, її значення для діяльності суб'єкта господарювання та основні підходи до її оцінювання. Проаналізовано види фінансової стійкості, методи оцінки платоспроможності, ліквідності та структури капіталу. Розглянуто систему показників фінансової стійкості та фактори, що впливають на фінансовий стан підприємства.

У другому розділі проведено комплексний аналіз фінансово-господарської діяльності ТОВ «Галич-Авто-Альянс». Надано організаційно-економічну характеристику підприємства, досліджено структуру активів і пасивів, динаміку фінансових результатів, показники ліквідності, платоспроможності та фінансової стійкості. Визначено основні проблеми фінансового стану підприємства та рівень його фінансових ризиків, а також здійснено оцінку ймовірності банкрутства за відповідними моделями.

У третьому розділі обґрунтовано напрями підвищення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Запропоновано комплекс заходів щодо оптимізації структури капіталу, підвищення ефективності управління оборотними активами, прискорення оборотності ресурсів та вдосконалення фінансового планування. Проведено прогноз фінансових результатів діяльності підприємства та визначено економічну ефективність запропонованих управлінських рішень.

У висновках узагальнено результати проведеного дослідження та сформульовано основні теоретичні й практичні висновки. Встановлено, що фінансова стійкість є ключовою умовою стабільного розвитку підприємства. Обґрунтовано доцільність реалізації запропонованих заходів, які сприятимуть підвищенню фінансової незалежності, ліквідності та прибутковості підприємства, а також забезпечать зміцнення його конкурентних позицій у довгостроковій перспективі

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА

1.1. Економічна сутність фінансової стійкості підприємства

У сучасних умовах розвитку економіки фінансова стійкість підприємства є однією з ключових характеристик його фінансового стану та визначальною умовою ефективного функціонування суб'єкта господарювання. Для підприємств підприємницького сектору фінансова стійкість виступає фундаментом забезпечення безперервності діяльності, реалізації стратегічних цілей та адаптації до динамічних змін зовнішнього середовища.

У науковій літературі відсутній єдиний підхід до трактування поняття «фінансова стійкість підприємства». Так, І. О. Бланк визначає фінансову стійкість як такий фінансовий стан підприємства, за якого забезпечується стабільне перевищення доходів над витратами, ефективне формування та використання фінансових ресурсів, а також збереження платоспроможності у довгостроковій перспективі [1]. Подібної позиції дотримується А. М. Поддєрьогін, який розглядає фінансову стійкість як здатність підприємства підтримувати оптимальну структуру капіталу та забезпечувати рівновагу між активами і джерелами їх формування [39].

З позиції економіки підприємництва фінансова стійкість доцільно розглядати не лише як статичну характеристику фінансового стану, а як динамічну здатність підприємства протистояти фінансовим ризикам, зберігати конкурентоспроможність та забезпечувати самофінансування розвитку. У цьому контексті фінансова стійкість є результатом ефективного фінансового менеджменту, раціонального використання власного та позикового капіталу, а також зваженої підприємницької політики.

В умовах ринкової економіки та зростання рівня економічної нестабільності питання забезпечення фінансової стійкості підприємства набуває особливої

актуальності. Фінансова стійкість є однією з ключових характеристик фінансового стану суб'єкта господарювання, що відображає його здатність стабільно функціонувати, зберігати платоспроможність, своєчасно виконувати фінансові зобов'язання та розвиватися у довгостроковій перспективі.

У науковій літературі відсутнє єдине універсальне трактування поняття фінансової стійкості, що зумовлено багатогранністю даної економічної категорії. У загальному розумінні фінансову стійкість підприємства доцільно розглядати як такий стан фінансових ресурсів і структури капіталу, за якого підприємство здатне безперервно здійснювати господарську діяльність, зберігати рівновагу між активами і джерелами їх формування, протистояти негативному впливу внутрішніх і зовнішніх факторів та забезпечувати фінансовий розвиток.

Фінансова стійкість тісно пов'язана з такими поняттями, як ліквідність, платоспроможність, фінансова незалежність, рентабельність та ділова активність. Водночас вона не зводиться лише до платоспроможності, оскільки остання відображає здатність підприємства погашати зобов'язання у короткостроковому періоді, тоді як фінансова стійкість охоплює довгострокову фінансову рівновагу.

Значення фінансової стійкості для діяльності суб'єкта господарювання проявляється у таких аспектах:

- забезпечення безперервності виробничо-господарського процесу;
- підвищення довіри з боку кредиторів, інвесторів і партнерів;
- зниження фінансових ризиків та ймовірності банкрутства;
- створення передумов для залучення інвестицій і кредитних ресурсів;
- формування фінансової бази для стратегічного розвитку підприємства.

Таким чином, фінансова стійкість виступає фундаментальною умовою ефективного функціонування підприємства та одним із ключових критеріїв оцінки результативності фінансового менеджменту.

Фінансова стійкість підприємства тісно пов'язана з такими економічними категоріями, як прибутковість, ліквідність, платоспроможність, ділова

активність та фінансова безпека. Водночас вона має більш комплексний характер, оскільки відображає загальну здатність підприємства функціонувати та розвиватися в умовах невизначеності.

У наукових дослідженнях виділяють декілька видів фінансової стійкості підприємства, зокрема:

- абсолютну фінансову стійкість, за якої підприємство повністю забезпечує свої запаси та витрати власними оборотними коштами;
- нормальну фінансову стійкість, коли для формування оборотних активів залучаються довгострокові позикові кошти;
- нестійкий фінансовий стан, що характеризується дефіцитом власних ресурсів і залежністю від короткострокових зобов'язань;
- кризовий фінансовий стан, за якого підприємство перебуває на межі втрати платоспроможності та банкрутства [3].

Абсолютна фінансова стійкість характеризується повним покриттям запасів і витрат власними оборотними коштами. Такий фінансовий стан є найбільш сприятливим, проте трапляється досить рідко.

Умова абсолютної стійкості:

$$ВОК \geq Запаси, \text{ де} \quad (1.1)$$

ВОК – власні оборотні кошти.

Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» такий стан можливий лише за умови значного обсягу власного капіталу, що в реальній практиці є малоймовірним через потребу в залученні кредитних ресурсів.

Нормальна фінансова стійкість є оптимальним типом фінансового стану. Вона передбачає покриття запасів за рахунок власних оборотних коштів і довгострокових зобов'язань.

$$ВОК + ДЗ \geq Запаси, \text{де} \quad (1.2)$$

ДЗ – довгострокові зобов'язання.

Саме цей тип фінансової стійкості є найбільш прийнятним для ТОВ «Галич-Авто-Альянс», оскільки дозволяє поєднувати фінансову незалежність і використання позикових ресурсів для розвитку.

Нестійкий фінансовий стан виникає за умов, коли підприємство змушене залучати короткострокові кредити для фінансування запасів.

$$ВОК + ДЗ + КК \geq Запаси, де \quad (1.3)$$

КК – короткострокові кредити та позики.

Для підприємств автомобільної сфери нестійка фінансова стійкість є типовою у періоди зниження попиту або сезонних коливань продажів [6].

Кризова фінансова стійкість означає повну фінансову нестабільність і втрату платоспроможності:

$$ВОК + ДЗ + КК < Запаси \quad (1.4)$$

Такий стан свідчить про загрозу банкрутства та потребує негайних антикризових заходів.

Таблиця 1.1

Характеристика видів фінансової стійкості підприємства

Вид фінансової стійкості	Джерела покриття запасів	Фінансовий ризик
Абсолютна	Власні оборотні кошти	Мінімальний
Нормальна	ВОК+довгострокові кошти	Помірний
Нестійка	Додатково короткострокові	Підвищений
Кризова	Недостатні	Критичний

Для глибшого аналізу фінансового стану підприємства в економічній практиці використовується класифікація фінансової стійкості за ступенем забезпеченості запасів і витрат джерелами фінансування. Відповідно до цього підходу виокремлюють чотири основні види фінансової стійкості: абсолютну, нормальну, нестійку та кризову.

Абсолютна фінансова стійкість є найвищим і водночас найрідкіснішим типом фінансового стану. Вона характеризується повним покриттям запасів і витрат за рахунок власних оборотних коштів. За таких умов підприємство не залежить від залучених джерел фінансування, має максимальну фінансову

незалежність та високий рівень надійності. Проте надмірна орієнтація лише на власний капітал може обмежувати темпи розвитку підприємства.

Нормальна фінансова стійкість вважається оптимальною для більшості підприємств. Вона передбачає покриття запасів і витрат за рахунок власних оборотних коштів та довгострокових залучених ресурсів. Такий стан свідчить про раціональну структуру капіталу, збалансоване використання фінансових ресурсів і ефективне управління фінансами.

Нестійка фінансова стійкість характеризується дефіцитом власних і довгострокових джерел фінансування, що змушує підприємство залучати короткострокові кредити та кредиторську заборгованість для покриття запасів. У цьому випадку платоспроможність зберігається, але є нестабільною та значною мірою залежить від зовнішніх джерел фінансування.

Кризова фінансова стійкість є найбільш небезпечним станом, за якого підприємство не в змозі забезпечити фінансування запасів і витрат навіть за рахунок усіх можливих джерел. Це свідчить про глибокі фінансові проблеми, втрату платоспроможності та високий ризик банкрутства.

Отже, визначення типу фінансової стійкості дає змогу оцінити рівень фінансової безпеки підприємства та обґрунтувати необхідні управлінські рішення щодо її зміцнення.

На рівень фінансової стійкості впливають внутрішні та зовнішні чинники.

До внутрішніх факторів фінансової стійкості ТОВ «Галич-Авто-Альянс» належать:

- структура капіталу підприємства є одним із визначальних факторів фінансової стійкості. Вона відображає співвідношення власних і позикових джерел фінансування, що безпосередньо впливає на рівень фінансової незалежності та ризику [10]. Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» характерною є наявність:

- значної частки позикового капіталу;
- використання короткострокових кредитів для фінансування оборотних активів;

- залежності від банківського фінансування при оновленні автопарку.

Коефіцієнт автономії використовується для оцінки впливу структури капіталу:

$$K_{\text{авт}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу}} \quad (1.5)$$

Зниження цього показника нижче нормативного значення (0,5) свідчить про зростання фінансових ризиків та зменшення фінансової стійкості [11].

-рівень рентабельності діяльності:

Рентабельність є ключовим джерелом формування власного капіталу, а отже - базою фінансової стійкості. Прибутковість дозволяє підприємству:

- фінансувати розвиток без залучення позикових коштів;
- формувати резерви;
- підвищувати платоспроможність [12].

Коефіцієнт рентабельності активів:

$$ROA = \frac{\text{Чистий прибуток}}{\text{Середньорічна вартість активів}} \quad (1.6)$$

Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» коливання прибутковості безпосередньо впливають на можливість погашення кредитних зобов'язань.

-ефективність управління оборотними активами:

Для підприємства автомобільної торгівлі оборотні активи, зокрема товарні запаси, займають значну частку у структурі балансу. Неефективне управління запасами призводить до «заморожування» фінансових ресурсів і погіршення ліквідності (рис.1.1)

Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» важливим є оптимізація:

- рівня складських запасів автомобілів;
- строків реалізації транспортних засобів;
- обіговості дебіторської заборгованості.

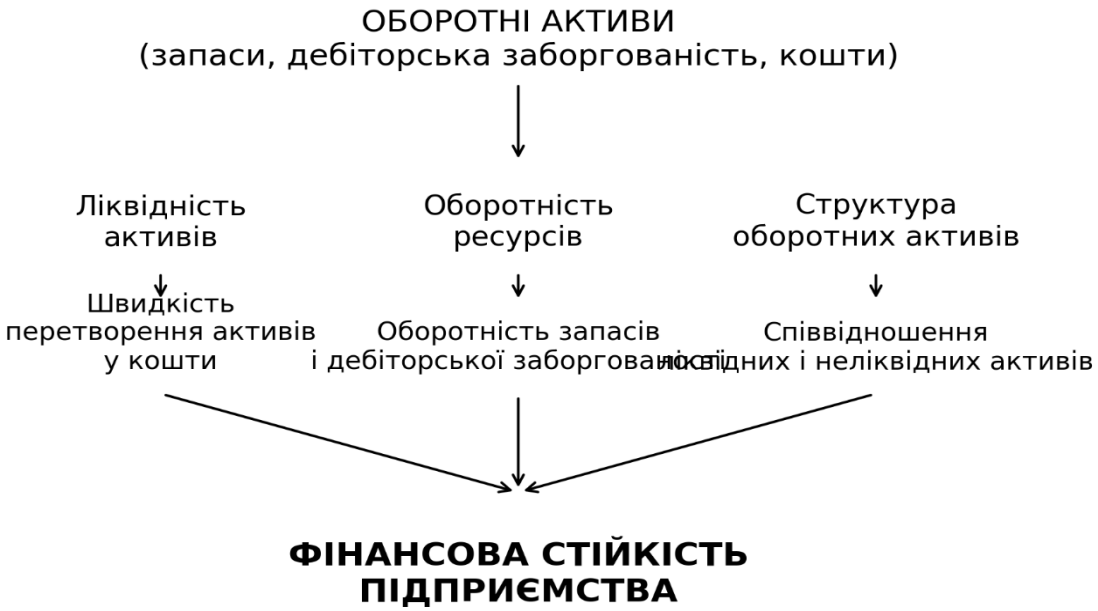

Рис. 1.1. Вплив оборотних активів на фінансову стійкість підприємства

Рис.1.2. Вплив заборгованості на фінансову стійкість

Неефективна політика управління розрахунками призводить до дефіциту грошових коштів та зниження фінансової стійкості.

Таким чином, особливе значення має структура капіталу, оскільки надмірна залежність від позикових коштів підвищує фінансові ризики та знижує рівень фінансової незалежності.

Зовнішні фактори фінансової стійкості не залежать від управлінських рішень підприємства, але мають суттєвий вплив на його фінансовий стан:

1.Макроекономічна ситуація в Україні:

Стан економіки України безпосередньо впливає на платоспроможний попит, рівень продажів та інвестиційну активність. Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» макроекономічна нестабільність проявляється у:

- зниженні попиту на автомобілі;
- відтермінуванні платежів з боку клієнтів;
- скороченні доступу до кредитних ресурсів.

2**.** Процентна та кредитна політика

Рівень процентних ставок визначає вартість залучених коштів. Підвищення облікової ставки НБУ призводить до зростання кредитного навантаження та зниження фінансової стійкості [14].

3. Податкова політика та регуляторне середовище

Зміни у податковому законодавстві безпосередньо впливають на фінансові результати діяльності підприємства. Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» важливими є:

- ставки ПДВ;
- митні платежі при імпорті автомобілів;
- податкові пільги для бізнесу в умовах воєнного стану [15].

4.Галузеві та конкурентні фактори

Ринок автомобілів характеризується високим рівнем конкуренції та залежністю від купівельної спроможності населення. Посилення конкуренції змушує підприємство:

- знижувати торговельну націнку;

- збільшувати витрати на маркетинг;
- використовувати кредитні інструменти стимулювання збуту.

Рис. 1.3. Вплив процентної ставки на фінансову стійкість

Таблиця 1.2

Вплив факторів на фінансову стійкість ТОВ «Галич-Авто-Альянс»

Група факторів	Характер впливу	Наслідки
Внутрішні	Керовані	Оптимізація структури капіталу
Зовнішні	Некеровані	Зростання фінансових ризиків

В умовах воєнного стану та післявоєнного відновлення економіки вплив зовнішніх факторів значно посилюється, що потребує від підприємства підвищеної фінансової гнучкості (рис.1.4)

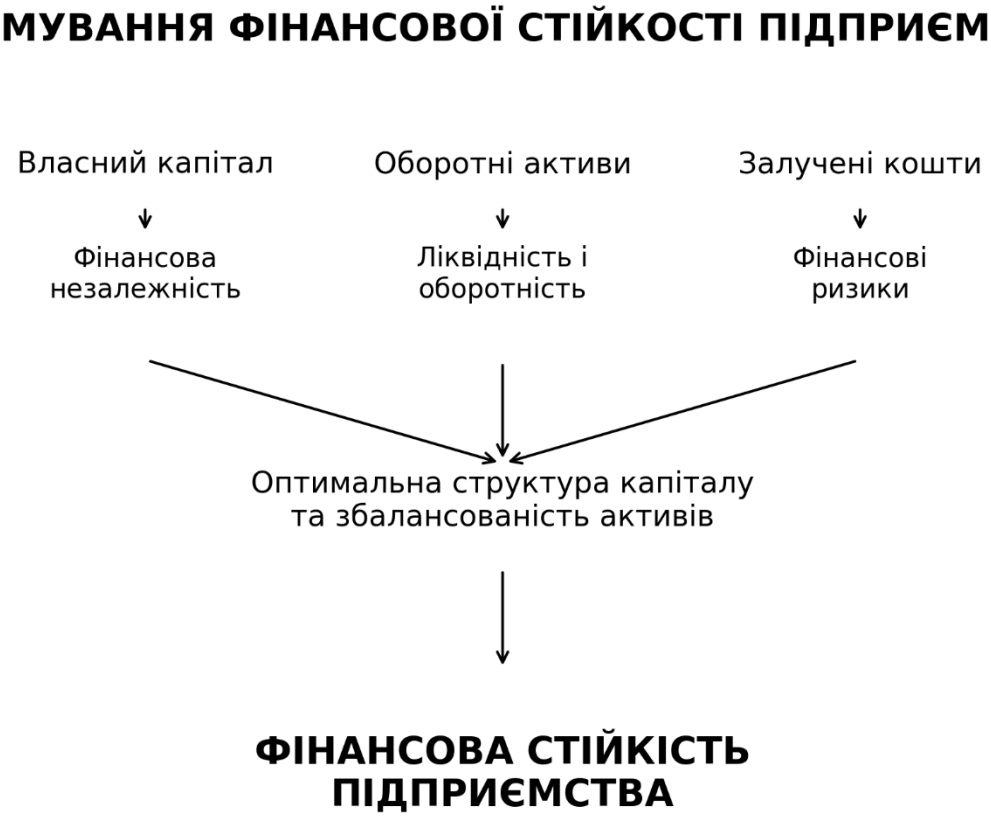

Рис. 1.4. Формування фінансової стійкості підприємства

↓

Внутрішні фактори безпосередньо залежать від системи управління підприємством і можуть бути скориговані за допомогою фінансових, організаційних та стратегічних рішень.

Таким чином, фінансова стійкість ТОВ «Галич-Авто-Альянс» формується під комплексним впливом внутрішніх і зовнішніх факторів, серед яких визначальними є структура капіталу, ефективність управління оборотними активами та макроекономічні умови функціонування підприємства.

1.2. Платоспроможність підприємства та її роль у фінансовому менеджменті

Платоспроможність підприємства є однією з ключових характеристик його фінансового стану та безпосередньо пов’язана зі здатністю своєчасно й у повному обсязі виконувати свої фінансові зобов’язання. У системі фінансового менеджменту платоспроможність розглядається як необхідна умова стабільної господарської діяльності та підтримання ділової репутації підприємства.

Згідно з підходом Г. В. Савицької, платоспроможність - це здатність підприємства розраховуватися за своїми поточними зобов’язаннями за рахунок наявних ліквідних активів [41]. При цьому важливим є розмежування понять платоспроможності та ліквідності. Ліквідність характеризує швидкість перетворення активів у грошові кошти, тоді як платоспроможність відображає фактичну можливість погашення зобов’язань.

У практиці фінансового аналізу виділяють короткострокову та довгострокову платоспроможність. Короткострокова платоспроможність характеризує здатність підприємства виконувати поточні зобов’язання, тоді як довгострокова — пов’язана зі здатністю обслуговувати довгострокові борги та зберігати фінансову стійкість у перспективі.

Платоспроможність підприємства тісно пов’язана з управлінням оборотними активами, зокрема з політикою управління грошовими коштами, дебіторською заборгованістю та запасами. Недостатній рівень ліквідності активів може призвести до касових розривів, навіть за наявності прибуткової діяльності.

У системі економіки підприємництва платоспроможність відіграє особливу роль, оскільки підприємницька діяльність пов’язана з підвищеним рівнем ризику, нестабільністю грошових потоків та залежністю від зовнішнього фінансування. Втрата платоспроможності обмежує можливості підприємства щодо залучення інвестицій, кредитних ресурсів та розширення діяльності.

Таким чином, забезпечення платоспроможності є невід'ємним елементом фінансового управління підприємством і передумовою підтримання його фінансової стійкості.

У сучасній системі фінансового менеджменту платоспроможність підприємства посідає центральне місце, оскільки безпосередньо визначає здатність суб'єкта господарювання виконувати свої фінансові зобов'язання перед контрагентами, бюджетом, фінансово-кредитними установами та персоналом. Платоспроможність є важливим індикатором фінансової надійності підприємства та ключовим чинником формування довіри з боку зовнішніх стейкхолдерів [22].

У науковій літературі платоспроможність трактується як здатність підприємства своєчасно та в повному обсязі здійснювати розрахунки за своїми зобов'язаннями за рахунок наявних грошових коштів та їх еквівалентів [23]. На відміну від прибутковості, яка відображає результативність діяльності, платоспроможність характеризує фінансову дисципліну та реальну здатність підприємства виконувати зобов'язання в конкретний момент часу.

Для підприємств торговельної сфери, зокрема автомобільного бізнесу, платоспроможність має особливе значення через:

- значні обсяги короткострокових зобов'язань;
- високу вартість товарних запасів;
- залежність від регулярних грошових надходжень від реалізації;
- використання кредитних і лізингових інструментів [24].

Таким чином, платоспроможність є не лише фінансовим показником, а й результатом ефективної системи фінансового управління підприємством.

Ліквідність є тісно пов'язаною, але не тотожною категорією до платоспроможності. Вона відображає здатність активів підприємства швидко перетворюватися у грошову форму без суттєвих фінансових втрат [25].

У фінансовому менеджменті ліквідність розглядається у двох аспектах:

- ліквідність активів;
- ліквідність балансу підприємства.

Ліквідність активів визначається швидкістю їх реалізації та ступенем втрати вартості при перетворенні у грошові кошти. Найбільш ліквідними є грошові кошти та їх еквіваленти, найменш ліквідними – необоротні активи.

Ліквідність балансу характеризує ступінь відповідності між активами та зобов’язаннями за строками їх погашення.

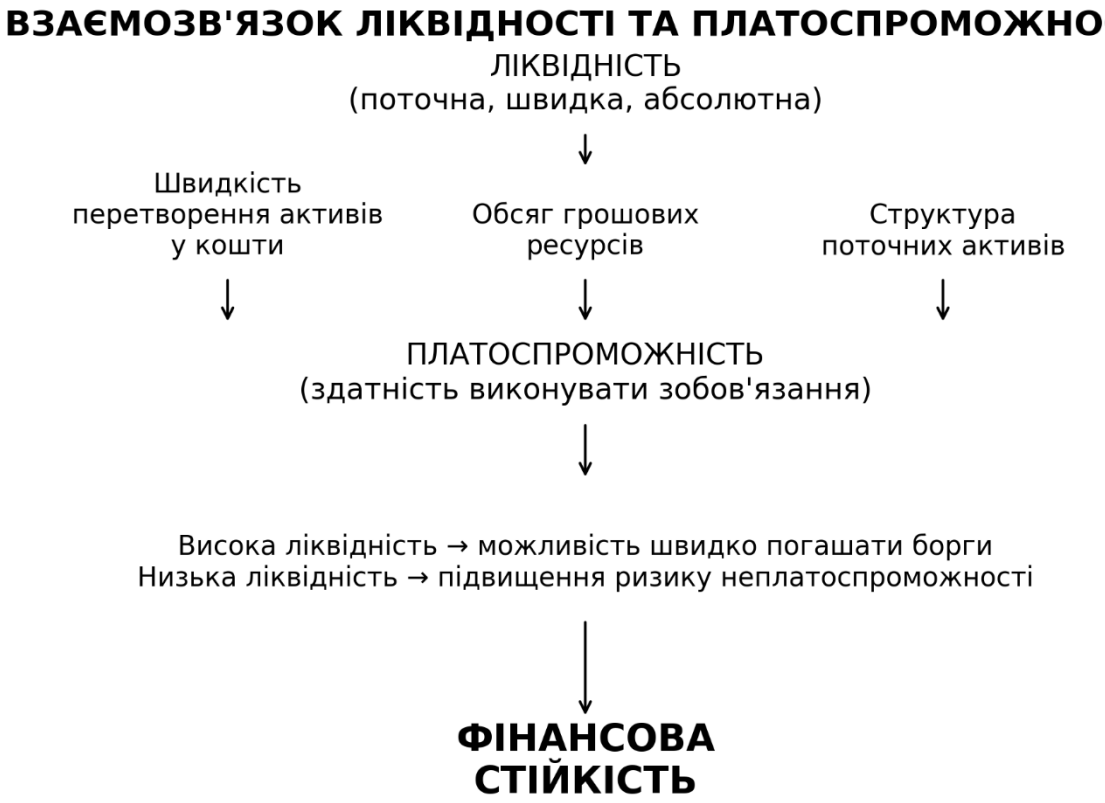

Рис. 1.5. Взаємозв'язок ліквідності та платоспроможності

У системі фінансового менеджменту платоспроможність і ліквідність виконують контрольну, регулюючу та прогностичну функції.

З позиції фінансового менеджменту ліквідність і платоспроможність:

- визначають допустимий рівень фінансових ризиків;
- впливають на рішення щодо структури капіталу;
- формують кредитоспроможність підприємства;
- слугують базою для антикризового управління [27].

Фінансовий менеджмент спрямований на досягнення оптимального рівня ліквідності, оскільки:

- надмірна ліквідність призводить до неефективного використання ресурсів;
- недостатня ліквідність підвищує ризик неплатоспроможності.

Для оцінки ліквідності та платоспроможності у фінансовому менеджменті використовується система коефіцієнтів.

Коефіцієнти ліквідності:

- Коефіцієнт поточної ліквідності:
- $K_{\text{пл}} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$ (1.7)
- Нормативне значення: 1,0–2,0 [28].
- Коефіцієнт швидкої ліквідності:
- $K_{\text{шл}} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}}$ (1.8)
- Нормативне значення: 0,7–1,0.
- Коефіцієнт абсолютної ліквідності:
- $K_{\text{ал}} = \frac{\text{Грошові кошти}}{\text{Поточні зобов'язання}}$ (1.9)
- Нормативне значення: 0,2–0,3.

Таблиця 1.3

Характеристика основних показників ліквідності

Показник	Економічний зміст	Управлінське значення
Поточна ліквідність	Загальна здатність покриття зобов'язань	Оцінка фінансової безпеки
Швидка ліквідність	Платоспроможність без урахування запасів	Контроль ризиків
Абсолютна ліквідність	Негайна платоспроможність	Антикризове управління

Порушення ліквідності неминуче призводить до зниження платоспроможності, а в довгостроковій перспективі - до втрати фінансової

стійкості. Саме тому фінансовий менеджмент підприємства має бути спрямований на узгодження грошових потоків із термінами погашення зобов'язань [29].

Для підприємств автомобільної галузі ризики ліквідності посилюються через:

- високу частку запасів;
- сезонні коливання попиту;
- значні кредитні навантаження.

У зв'язку з цим платоспроможність і ліквідність виступають інструментами ранньої діагностики фінансових проблем та базою для розробки управлінських рішень.

Платоспроможність і ліквідність є ключовими елементами системи фінансового менеджменту підприємства, які забезпечують його здатність до стабільного функціонування та розвитку. Їх оптимальний рівень дозволяє знизити фінансові ризики, підвищити фінансову стійкість і сформувати основу для ефективного управління капіталом.

Таким чином, ліквідність є фінансовою передумовою платоспроможності, а їх поєднання формує основу фінансової стійкості підприємства [26].

1.3. Методичні підходи до оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності підприємства

У сучасних умовах нестабільного економічного середовища оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності підприємства є обов'язковим елементом системи фінансового менеджменту. Саме ці характеристики дозволяють визначити рівень фінансової безпеки суб'єкта господарювання, його здатність протистояти внутрішнім і зовнішнім загрозам, а також забезпечувати безперервність діяльності у коротко- та довгостроковій перспективі [30].

Методологія оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності охоплює сукупність науково обґрунтованих підходів, методів, показників і аналітичних інструментів, що дозволяють комплексно оцінити фінансовий стан підприємства та прийняти обґрунтовані управлінські рішення [31].

У науковій та практичній діяльності застосовується сукупність методичних підходів, які дозволяють комплексно оцінити фінансовий стан суб'єкта господарювання.

Найбільш поширеним є коефіцієнтний метод аналізу, який передбачає розрахунок системи фінансових показників. До основних коефіцієнтів фінансової стійкості належать коефіцієнт автономії, коефіцієнт фінансової залежності, коефіцієнт маневреності власного капіталу та коефіцієнт забезпеченості оборотних активів власними коштами [1; 2].

Коефіцієнтний підхід є найбільш поширеним у практиці фінансового аналізу. Він базується на розрахунку системи відносних показників, що відображають співвідношення між окремими статтями фінансової звітності [33].

Основні переваги підходу:

- універсальність;
- можливість порівняння у динаміці;
- простота застосування;
- доступність інформаційної бази.

Основні групи коефіцієнтів:

1. Коефіцієнти фінансової стійкості

$$K_{\text{авт}} = \frac{\text{Власний капітал}}{\text{Валюта балансу}}$$

(1.10)

$$K_{\text{фз}} = \frac{\text{Зобов'язання}}{\text{Валюта балансу}}$$

(1.11)

2. Коефіцієнти ліквідності

$$K_{\text{пл}} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}}$$

(1.12)

$$K_{\text{шл}} = \frac{\text{Оборотні активи} - \text{Запаси}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (1.13)$$

Коефіцієнтний підхід дозволяє оперативно оцінити фінансовий стан, однак не враховує галузеві особливості та взаємозв'язок показників [34].

Балансовий підхід базується на аналізі структури активів і пасивів підприємства та відповідності між джерелами фінансування і напрямами використання коштів [35].

Основні завдання балансового підходу:

- визначення структури капіталу;
- аналіз покриття запасів;
- встановлення типу фінансової стійкості.

Визначення типу фінансової стійкості:

$$\text{ВОК} = \text{Власний капітал} - \text{Необоротні активи} \quad (1.14)$$

$$\text{ВОК} + \text{ДЗ} \geq \text{Запаси}$$

Балансовий підхід є доцільним для виявлення довгострокової фінансової рівноваги, проте має обмежені можливості щодо оцінки поточної платоспроможності.

Для оцінювання платоспроможності застосовують коефіцієнти абсолютної, швидкої та поточної ліквідності. Їх аналіз у динаміці дозволяє виявити тенденції зміни фінансового стану підприємства та рівень фінансових ризиків.

Важливе місце займає аналіз грошових потоків, який дає змогу оцінити реальну здатність підприємства генерувати грошові кошти для покриття зобов'язань. У сучасних умовах саме грошові потоки є визначальним фактором забезпечення платоспроможності.

Грошово-потоковий підхід ґрунтується на аналізі руху грошових коштів і їх здатності забезпечувати виконання зобов'язань підприємства [36].

Ключові показники:

$$CF_{oper} > 0 \quad (1.15)$$

$$CF_{oper} \geq \text{Погашення зобов'язань}$$

Перевагою цього підходу є його орієнтація на реальні грошові потоки, а недоліком — складність прогнозування та потреба у деталізованій інформації.

Інтегральний підхід передбачає формування узагальнюючого показника, який комплексно відображає фінансовий стан підприємства [37].

Загальна формула інтегрального показника:

$$I = \sum_{i=1}^{n} w_i \cdot K_i \qquad (1.16)$$

Де

K_i– окремі фінансові коефіцієнти; w_i– вагові коефіцієнти.

Інтегральний підхід широко застосовується у:

- банківській практиці;
- кредитному аналізі;
- антикризовому управлінні.

Факторний підхід дозволяє визначити причини зміни фінансової стійкості, а не лише зафіксувати її рівень [38].Він базується на:

- елімінуванні факторів;
- методі ланцюгових підстановок;
- кореляційно-регресійному аналізі.

Рейтинговий підхід полягає у порівнянні підприємства з еталонними значеннями або конкурентами [39].

Переваги:

-можливість порівняльного аналізу;

-наочність результатів;

-практична спрямованість.

Недоліком є суб’єктивність вибору критеріїв оцінювання.

Жоден із методологічних підходів не є універсальним, тому в практиці фінансового менеджменту доцільним є комплексне використання декількох підходів**,** а також моделі прогнозування банкрутства, зокрема модель Е. Альтмана, модель Бівера, що дозволяє забезпечити об’єктивну та всебічну оцінку фінансової стійкості та платоспроможності підприємства та оцінити ймовірність

фінансової неспроможності підприємства та своєчасно вжити антикризових заходів [5].

Таблиця 1.4

Порівняння методологічних підходів

Підхід	Переваги	Недоліки
Коефіцієнтний	Простота	Фрагментарність
Балансовий	Системність	Статичність
Грошово-потоковий	Реалістичність	Складність
Інтегральний	Комплексність	Суб’єктивність
Факторний	Причинність	Трудомісткість

Вибір конкретних методів аналізу залежить від галузевої специфіки підприємства, обсягу доступної інформації та цілей дослідження. Для підприємств підприємницького сектору доцільним є комплексний підхід, що поєднує коефіцієнтний аналіз, аналіз грошових потоків та прогнозні методи.

Прогнозування банкрутства є важливим інструментом фінансового менеджменту, що дозволяє не лише оцінити поточний фінансовий стан суб’єкта господарювання, а й завчасно виявити кризові тенденції та розробити превентивні управлінські заходи [40]. Для підприємств автомобільної торгівлі, зокрема ТОВ «Галич-Авто-Альянс», актуальність використання моделей прогнозування банкрутства зумовлена:

- високою часткою позикового капіталу;
- значним обсягом товарних запасів;
- чутливістю до коливань платоспроможного попиту;
- залежністю від банківського кредитування.

У межах даного дослідження доцільно використати модель Альтмана та модель Спрінгейта, оскільки вони є адаптованими до аналізу підприємств торговельної сфери та не потребують надмірно деталізованої інформаційної бази.

Для підприємств, що не котируються на фондовому ринку, використовується модифікована п’ятифакторна модель Альтмана:

$$Z = 1{,}2X_1 + 1{,}4X_2 + 3{,}3X_3 + 0{,}6X_4 + 1{,}0X_5 \quad (1.17)$$

де:

X_1– оборотний капітал / активи;

X_2– нерозподілений прибуток / активи;

X_3– прибуток до сплати відсотків і податків / активи;

X_4– власний капітал / зобов'язання;

X_5– чистий дохід / активи.

Критерії оцінювання:

Z < 1,81 – висока ймовірність банкрутства;

1,81 ≤ Z ≤ 2,99 – «сіра зона»;

Z > 2,99 – фінансово стійке підприємство.

Таблиця 1.5

Вхідні дані для розрахунку Z-score (2025 р.)

Показник	Значення
Оборотний капітал	–1 290
Активи	16 540
Нерозподілений прибуток	2 020
Прибуток до оподаткування	2 240
Власний капітал	5 020
Зобов'язання	11 520
Чистий дохід	35 600

Розрахунок факторів:

$$X_1 = \frac{-1290}{16540} = -0{,}078$$

$$X_2 = \frac{2020}{16540} = 0{,}122$$

$$X_3 = \frac{2240}{16540} = 0{,}135$$

$$X_4 = \frac{5020}{11520} = 0{,}436$$

$$X_5 = \frac{35600}{16540} = 2{,}152$$

Обчислення Z-показника

$$Z = 1{,}2(-0{,}078) + 1{,}4(0{,}122) + 3{,}3(0{,}135) + 0{,}6(0{,}436) + 1{,}0(2{,}152)$$

$$Z = -0{,}094 + 0{,}171 + 0{,}446 + 0{,}262 + 2{,}152 = 2{,}937$$

Отримане значення Z = 2,94 свідчить про перебування ТОВ «Галич- Авто - Альянс» у «сірій зоні», що означає помірний рівень ризику банкрутства. Підприємство не є фінансово кризовим, однак має потенційні загрози, пов'язані з дефіцитом власних оборотних коштів та високою залежністю від позикового капіталу. Оцінка ймовірності банкрутства за моделлю Спрінгейта.

Формула моделі Спрінгейта:

$$S = 1{,}03A + 3{,}07B + 0{,}66C + 0{,}4D \quad (1.18)$$

де:

A – оборотний капітал / активи;

B – прибуток до сплати податків / активи;

C – прибуток до оподаткування / поточні зобов'язання;

D – чистий дохід / активи.

Критерій:

S < 0,862 – висока ймовірність банкрутства.

Розрахунок показника S

$$S = 1{,}03(-0{,}078) + 3{,}07(0{,}135) + 0{,}66(0{,}289) + 0{,}4(2{,}152)$$

$$S = -0{,}080 + 0{,}414 + 0{,}191 + 0{,}861 = 1{,}386$$

Отримане значення S = 1,39 перевищує критичний рівень, що свідчить про низьку ймовірність банкрутства у короткостроковій перспективі. В таблиці 1.6 представимо порівняльний аналіз результатів моделей

Таблиця 1.6

Порівняння результатів прогнозування банкрутства

Модель	Значення	Оцінка ризику
Альтмана	2,94	Помірний ризик
Спрінгейта	1,39	Низький ризик

Результати застосування моделей прогнозування банкрутства свідчать, що ТОВ «Галич-Авто-Альянс» не перебуває у кризовому фінансовому стані, проте має окремі ризикові ознаки, зумовлені дефіцитом власних оборотних коштів та високою часткою позикового капіталу. Це підтверджує доцільність реалізації заходів з підвищення фінансової стійкості, що будуть обґрунтовані у Розділі 3 кваліфікаційної роботи.

РОЗДІЛ 2
АНАЛІЗ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «ГАЛИЧ АВТО АЛЬЯНС»

2.1. Загальна характеристика діяльності підприємства

Товариство з обмеженою відповідальністю «Галич-Авто-Альянс» є суб'єктом господарювання, що здійснює підприємницьку діяльність у сфері автомобільного бізнесу. Підприємство функціонує відповідно до чинного законодавства України, Господарського та Цивільного кодексів України, а також на підставі власного статуту.

ТОВ «Галич-Авто-Альянс» має статус юридичної особи, самостійний баланс, розрахункові рахунки в банківських установах, печатку та діє на засадах комерційного розрахунку, самофінансування і самоокупності.

Основною метою діяльності підприємства є отримання прибутку шляхом задоволення потреб споживачів у товарах та послугах автомобільного призначення.

Основними видами діяльності ТОВ «Галич-Авто-Альянс» є:

- оптова та роздрібна торгівля новими й вживаними автомобілями;
- реалізація запасних частин і комплектуючих;
- надання консультаційних послуг клієнтам;
- посередницькі операції у сфері автомобільного бізнесу;
- після продажний супровід та сервісне обслуговування.

Підприємство орієнтується на внутрішній ринок, проте у своїй діяльності залежить від імпортних поставок транспортних засобів, що зумовлює вплив валютних ризиків та митно-податкової політики держави. Це значно підвищує вимоги до системи управління фінансами та забезпечення платоспроможності.

ТОВ «Галич-Авто-Альянс» є суб'єктом господарювання, що функціонує у сфері торгівлі автомобілями та супутніми послугами і належить до сегмента малого та середнього бізнесу. Підприємство здійснює свою діяльність

відповідно до чинного законодавства України, керуючись Господарським та Податковим кодексами, Законом України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність», а також внутрішніми регламентами й установчими документами. Воно самостійно визначає напрями розвитку, формує виробничо-господарську програму, обирає контрагентів та несе повну відповідальність за результати своєї діяльності.

Ринок автомобільної торгівлі України характеризується високим рівнем конкуренції, значною залежністю від платоспроможного попиту населення та чутливістю до макроекономічних коливань. У таких умовах ТОВ «Галич-Авто-Альянс» функціонує як підприємство регіонального рівня, орієнтоване на задоволення попиту локального ринку.

Основними конкурентними перевагами підприємства є:

- гнучка цінова політика;
- індивідуальний підхід до клієнтів;
- можливість відстрочки платежу;
- широкий асортимент автомобілів у середньому ціновому сегменті.

Водночас конкуренція змушує підприємство використовувати кредитні інструменти стимулювання продажів, що безпосередньо впливає на структуру капіталу та рівень фінансової стійкості.

Організаційна структура управління ТОВ «Галич-Авто-Альянс» є лінійно-функціональною та включає:

- директора підприємства;
- фінансового менеджера;
- бухгалтерську службу;
- відділ продажів;
- адміністративний персонал.

Рис. 3.1. Організаційна структура управління ТОВ «Галич-АВТО-Альянс»

Така структура дозволяє оперативно приймати управлінські рішення, проте створює значне навантаження на фінансову службу, особливо в частині контролю ліквідності, грошових потоків і зобов’язань.

У структурі активів підприємства домінують оборотні активи, зокрема товарні запаси та дебіторська заборгованість, що є типовим для підприємств торговельної сфери. Значна частка запасів зумовлена специфікою автомобільного бізнесу, де реалізація продукції має відносно тривалий цикл.

Необоротні активи представлені основними засобами та нематеріальними активами, що забезпечують здійснення операційної діяльності. Їх поступове зростання свідчить про оновлення матеріально-технічної бази підприємства.

Фінансова діяльність ТОВ «Галич-Авто-Альянс» характеризується:

- значною часткою позикового капіталу;

- дефіцитом власних оборотних коштів;
- потребою в постійному залученні короткострокових кредитів;
- залежністю від своєчасних грошових надходжень.

Підприємство функціонує у режимі підтримання поточної платоспроможності, що зумовлює необхідність жорсткого фінансового контролю та планування.

Аналіз динаміки доходів і прибутку підприємства за 2023–2025 роки свідчить про поступове зростання обсягів реалізації та позитивну тенденцію формування фінансових результатів. Водночас темпи зростання витрат залишаються високими, що стримує можливості накопичення власного капіталу.

Ця ситуація підтверджує доцільність впровадження заходів, спрямованих на підвищення фінансової стійкості та зниження ризику банкрутства.

На діяльність ТОВ «Галич-Авто-Альянс» суттєво впливають:

- макроекономічна нестабільність;
- інфляційні процеси;
- коливання валютного курсу;
- податкова та кредитна політика держави;
- воєнні та післявоєнні ризики.

Ці фактори посилюють фінансові ризики та підвищують ймовірність втрати фінансової рівноваги, що обумовлює необхідність системного підходу до управління фінансовою стійкістю.

Таким чином, ТОВ «Галич-Авто-Альянс» є підприємством торговельної сфери з потенціалом розвитку, яке функціонує в умовах підвищеної фінансової нестабільності. Його діяльність супроводжується значними фінансовими ризиками, проте збереження платоспроможності та позитивна динаміка фінансових результатів створюють передумови для реалізації ефективної антикризової фінансової політики.

Отримані висновки слугують інформаційною базою для подальшого аналізу фінансової стійкості, платоспроможності та прогнозування ризику банкрутства, що здійснюється у наступних підрозділах дипломної роботи.

Для оцінки загальних результатів діяльності ТОВ «Галич-Авто-Альянс» доцільно проаналізувати основні фінансово-економічні показники, зокрема обсяг доходу, фінансовий результат, активи, капітал та зобов'язання. Аналіз динаміки цих показників дозволяє зробити висновки щодо тенденцій розвитку підприємства та рівня його фінансової стабільності.

Підприємство здійснює діяльність у конкурентному середовищі, що вимагає постійного контролю за витратами, ефективного управління оборотним капіталом та підтримання належного рівня платоспроможності. Саме ці аспекти зумовлюють необхідність поглибленого аналізу фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

2.2. Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Галич-Авто- Альянс»

За будь-яких умов, управління підприємством повинно бути ефективним, тобто забезпечувати йому конкурентоспроможність на ринку та інвестиційну привабливість, одним із елементів якої є фінансова стійкість.

Сьогодні в економічній літературі існує безліч різних підходів щодо трактування сутності поняття «фінансова стійкість», які доповнюють або дублюють один одного. На нашу думку це обумовлене розвитком економічної науки, зміною економічних відносин, що зумовлюють появу нових понять і термінів.

Питання оцінки фінансової стійкості висвітлено в роботах таких авторів як Базілінська О.Я., Буряк Л.Д., Бутинець Ф.Ф., Кіндрацька Г.І., Крамаренко Г.О., Чорна О.Є., Кононенко О., Савицька Г.В., Цал-Цалко Ю.С., Шеремет О.О. та ін. За ринкових умов господарювання змінюється підхід до визначення поняття фінансової стійкості та комплексу показників для її оцінки. Опрацювавши літературу можна визначити фінансову стійкість як якісну характеристику фінансового стану підприємства, що характеризує його здатність залишатися платоспроможним та незалежним від зовнішніх кредиторів у довгостроковому періоді, під впливом змін факторів внутрішнього та зовнішнього середовища,

зберігаючи при цьому оптимальне співвідношення між власним та позиковим капіталом.

Так, Кіндратська Г.І., Білик М. С., Загородній А. Г. під економічним змістом фінансової стійкості розуміють забезпеченість запасів підприємства сталими джерелами їх формування, гарантовану платоспроможність, незалежність від випадковостей ринкової кон'юнктури і поведінки партнерів [18, с. 321].

Поняття фінансової стійкості підприємства багатогранне і характеризується фінансовою незалежністю, можливістю маневрувати власними ресурсами, достатньою фінансовою забезпеченістю безперебійності основних видів діяльності, станом виробничого потенціалу [20].

Г. В. Савицька визначає "фінансову стійкість" як внутрішню сторону фінансового стану підприємства, що забезпечує стабільну платоспроможність у тривалій перспективі, в основі якої лежить збалансованість позитивних і негативних грошових потоків, де зовнішнім проявом фінансового стану підприємства є поточна платоспроможність [41, с. 542].

При дослідженні питання фінансової стійкості ми розглянули більшість трактувань, де сутність поняття "фінансова стійкість" пов'язана, в основному, зі станом і структурою активів та пасивів, які випливають із традиційного трактування фінансів підприємств, які виникають у процесі формування, розподілу та використання грошових ресурсів підприємства. Велика кількість підходів до визначення фінансової стійкості підприємства свідчить про багатогранність цього поняття та існування великої кількості методик.

На нашу думку, фінансово стійким (стабільним) є те підприємство, доходи якого стабільно перевищують витрати, яке може вільно використовувати свої кошти з метою ефективного їх використання, своєчасно розраховується за своїми зобов'язаннями тощо.

Фінансова стійкість підприємства насамперед залежить від співвідношення власного капіталу і зобов'язань, темпів нагромадження власного

капіталу і резервів, співвідношення довгострокових і поточних зобов'язань, достатності забезпечення матеріальних оборотних активів власним капіталом.

Необхідною передумовою забезпечення фінансової стійкості підприємства є його рентабельна робота і ефективне використання ресурсів у процесі господарської діяльності. Важливо також, щоб стан власного і позикового капіталу відповідав стратегічній меті розвитку підприємства, тобто щоб плани його розвитку мали достатнє фінансове забезпечення.

Фінансова стійкість підприємства найвищою є тоді, коли воно здатне розвиватися переважно за рахунок власних джерел фінансування. Таке підприємство повинно мати достатньо фінансових ресурсів, структура яких є досить гнучкою. За необхідності воно повинно мати змогу для отримання кредитів та їх повернення [16, с. 295].

Основне завдання аналізу фінансової стійкості полягає у визначенні спроможності підприємства протистояти негативній дії різних факторів (зовнішніх, внутрішніх та непередбачуваних), що впливають на його фінансовий стан. Результатом такого аналізу повинен бути висновок щодо його спроможності здійснювати господарську діяльність, отримувати прибуток в умовах економічної самостійності, а також вірогідність збереження такого стану підприємства [6, с. 267].

Фінансова стійкість підприємства значною мірою визначається структурою його капіталу, співвідношенням власних і позикових джерел фінансування, а також здатністю забезпечувати безперервність господарської діяльності.

Першим етапом аналізу фінансової стійкості є дослідження структури активів і пасивів балансу. Аналіз активів дозволяє оцінити рівень мобільності майна підприємства, частку оборотних і необоротних активів, а також їх вплив на ліквідність і платоспроможність. Аналіз пасивів дає змогу визначити рівень фінансової незалежності підприємства та ступінь його залежності від зовнішніх джерел фінансування.

Таблиця 2.1

Аналіз динаміки обсягу та структури майна ТзОВ "Галич-Авто-Альянс" у 2022-2024 роках

тис.грн.

Показники	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Відхилення (+,-) 2024 року від		Темп зростання (%) 2024 від	
				2022 року	2023 року	2022 року	2023 року
1. Усього майна (валюта балансу) в тому числі:	66911	65111	81868	14957	16757	122,3	125,7
2. Необоротні активи, тис.грн	27816	28038	30892	3076	2854	111,0	110,2
частка у майні,% з них:	41,5	43,1	37,7	-3,8	-5,4	90,8	87,4
2.1.Основні засоби (залишкова вартість), тис.грн	27347	27625	30113	2766	2488	110,1	109,0
частка в необоротних активах,%	98,3	98,5	97,4	-0,9	-1,1	99,1	98,8
3.Оборотні активи,тис.грн.	39095	37073	50976	11881	13903	130,4	137,5
частка у майні, % з них:	58,4	56,9	62,2	3,8	5,3	106,5	109,3
3.1.Матеріальні оборотні активи, тис.грн.	56	94	79	23	-15	141,1	84,0
частка в оборотних активах,%	0,14	0,25	0,15	0,01	-0,1	107,1	60,0
3.2.Дебіторська заборгованість, тис.грн.	4381	4175	1610	-2771	-2565	36,7	38,5
частка в оборотних активах,%	11,2	11,2	3,15	-8,05	-2565	28,1	28,1
3.3.Гроші та їх еквіваленти, тис.грн.	3453	6430	6544	3097	114	189,5	101,7
частка в оборотних активах,%	8,83	17,3	12,8	3,97	-4,5	145,0	74,0
4. Витрати майбутніх періодів,тис.грн	14	23	19	5	-4	135,7	82,6
частка у майні,%	0,02	0,03	0,02	-	-0,01	100	66,7

За даними таблиці 2.1 загальна вартість майна підприємства зросла з 66 911 тис. грн у 2022 році до 81 868 тис. грн у 2024 році, тобто на 14 957 тис. грн, що відповідає темпу зростання 122,3 %. Необоротні активи збільшилися з 27 816 до 30 892 тис. грн, однак їх частка у майні зменшилась з 41,5 % до 37,7 %, що свідчить про підвищення мобільності активів. Найбільшу частину необоротних активів становлять основні засоби - понад 97 %, що характеризує підприємство як капіталомістке. Оборотні активи зросли до 50 976 тис. грн, а їх частка підвищилась до 62,2 %, що є позитивною тенденцією для ліквідності. У складі оборотних активів

дебіторська заборгованість різко скоротилась до 1 610 тис. грн, що зменшує ризик неплатежів; грошові кошти зросли до 6 544 тис. грн, підвищуючи платоспроможність; витрати майбутніх періодів залишаються незначними - близько 0,02 % майна.

Отже, структура активів зміщується у бік оборотних, що зазвичай означає кращу фінансову гнучкість підприємства.

III етап – аналіз складу і динаміки мобільних (оборотних) коштів (табл. 2.2).

Аналізуючи структуру оборотних активів можна зробити висновок про те, що загальний обсяг оборотних активів підприємства збільшився з 29 340 тис. грн на початок періоду до 36 739 тис. грн на кінець, тобто на 7 399 тис. грн, або 25,21 %, що свідчить про розширення господарської діяльності підприємства.

Гроші та їх еквіваленти зросли на 2 977 тис. грн (86,2 %), а їх частка підвищилась з 11,76 % до 16,2 %, що позитивно впливає на платоспроможність підприємства.

Дебіторська заборгованість зменшилась на 206 тис. грн (-4,7 %), а її частка скоротилася з 14,93 % до 11,36 %, що може свідчити про покращення розрахункової дисципліни контрагентів. Запаси зросли на 1 540 тис. грн (14,8 %), проте їх частка знизилась з 35,44 % до 32,49 %, що означає більш збалансовану структуру активів.

Таблиця 2.2

Аналіз структури оборотних активів ТзОВ "Галич-Авто-Альянс" у 2023-2024 роках*

тис. грн.

Види коштів	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Горизонтальний аналіз (гр.2-гр.3)	Відносне відхилення,% (гр.3/гр.2х100)-100	Вертикальний аналіз,%		
					на початок звітного періоду (гр.2/усього х 100)	на початок звітного періоду (гр.3/усього х 100)	Відхилення (гр.7-гр.6)
1	2	3	4	5	6	7	8
1.Гроші та їх еквіваленти:	3453	6430	2977	86,2	11,76	16,2	4,44
2.Поточні фінансові інвестиції:	-	-	-	-	-	-	-
3.Дебіторська заборгованість за продукцію, товари, роботи, послуги	4381	4175	-206	-4,7	14,93	11,36	-3,57
4.Запаси	10399	11939	1540	14,8	35,44	32,49	-2,95
5.Незавершене виробництво	-	-	-	-	-	-	-
6.Готова продукція	-	-	-	-	-	-	-
7.Товари	10343	11845	1502	14,52	35,25	32,24	-3,01
8.Інші оборотні активи	764	2350	1586	207,5	2,60	6,39	3,79
Усього:	29340	36739	7399	25,21	100	100	-

*Табл. 2.2 складена на підставі додатків А1, А2 [23, с. 225]

Товари також збільшилися на 1 502 тис. грн (14,52 %), але їх частка скоротилась на 3,01 %, що може пояснюватися швидшим зростанням інших складових оборотних активів.

Найбільше зростання спостерігається за статтею «Інші оборотні активи» - на 1 586 тис. грн (207,5 %), унаслідок чого їх частка підвищилась з 2,60 % до 6,39

%. Водночас поточні фінансові інвестиції, незавершене виробництво та готова продукція у досліджуваному періоді відсутні.

Отже, у звітному періоді структура оборотних активів підприємства покращилась: зросла частка найбільш ліквідних активів - грошових коштів, зменшилась дебіторська заборгованість, а загальний обсяг оборотного капіталу суттєво підвищився. Це свідчить про зміцнення фінансової стійкості та підвищення поточної платоспроможності підприємства.

Надходження, набуття, створення майна підприємства здійснюється за власні та позичені кошти, аналіз яких подано у табл.2.3. Загальний обсяг джерел фінансування зріс із 66 911 тис. грн у 2022 році до 81 868 тис. грн у 2024 році, тобто на 14 957 тис. грн, що відповідає темпу зростання 122,35 %.

Власний капітал підприємства збільшився з 36 143 тис. грн до 48 544 тис. грн, або на 12 401 тис. грн (134,3 %). Його частка у джерелах майна у 2024 році становила 59,29 %, що свідчить про достатній рівень фінансової автономії підприємства.

Власний оборотний капітал також зріс до 50 976 тис. грн, а його частка у джерелах майна підвищилася до 62,2 %, що позитивно характеризує фінансову стійкість підприємства та його здатність фінансувати поточну діяльність за рахунок власних ресурсів.

Обсяг зобов’язань у 2024 році становив 45 417 тис. грн, що на 8 513 тис. грн більше, ніж у 2023 році, однак менше рівня 2022 року. Частка зобов’язань у структурі джерел майна суттєво зросла —-до 55,47 %, що може свідчити про підвищення залежності підприємства від позикових коштів.

Поточні зобов’язання збільшилися до 33 324 тис. грн (135,6 %), що вказує на активніше використання короткострокового фінансування. Водночас кредиторська заборгованість зменшилась із 25 824 тис. грн у 2022 році до 12 093 тис. грн у 2024 році, а її частка у поточних зобов’язаннях скоротилась до 36,2 %, що можна оцінити як позитивну тенденцію.

Таблиця 2.3

Аналіз динаміки обсягу та структури майна ТзОВ "Галич-Авто-Альянс" у 2022-2024 роках*

тис. грн.

Показники	2022 рік	2023 рік	2024 рік	Відхилення (+,-)2024 від		Темп зростання (%) 2024 до	
				2022 року	2023 року	2022 року	2023 року
1	2	3	4	5	6	7	8
1.Усього джерел фінансування майна, тис.грн. в тому числі:	66911	65111	81868	14957	16757	122,35	125,73
2.Власний капітал, тис.грн.	36143	40529	48544	12401	8015	134,3	119,7
частка в джерелах майна,% в тому числі:	54,01	62,24	59,29	5,28	-2,95	109,7	95,26
2.1.Власний оборотний капітал, тис.грн.	39095	37073	50976	11887	13903	130,3	137,5
частка у власному капіталі,%	108,2	91,47	105,0	-3.2	13,53	97,04	114,8
частка у джерелах майна,%	58,42	56,93	62,2	3,78	5,27	106,4	109,25
3.Зобов'язання, тис.грн.	56592	36904	45417	-11175	8513	80,25	123,06
частка у джерелах майна,% з них:	37,4	17,67	55,47	18,04	37,8	148,3	313,9
3.1.Поточні зобов'язання, тис.грн.	30768	24582	33324	2556	8742	108,3	135,6
частка у зобов'язаннях,%	122,9	213,6	73,37	-49,53	-140,23	59,7	34,34
3.1.1.Кредиторська заборгованість та інші зобов'язання,тис.грн	25824	12322	12093	-13731	-229	46,82	98,1
частка у поточних зобов'язаннях,%	83,9	50,1	36,2	-47,7	-13,9	43,1	72,25

*Табл.2.3 складена на підставі додатків А1, А2, [16, с. 291]

Отже, у досліджуваному періоді підприємство наростило обсяг джерел фінансування та власного капіталу, що свідчить про зміцнення фінансового потенціалу. Разом із тим зростання частки зобов'язань може означати

підвищення фінансових ризиків, тому підприємству доцільно підтримувати оптимальне співвідношення між власними та залученими коштами.

Крім статей пасиву балансу, в ній наведено такий важливий аналітичний показник як “власний оборотний капітал”, який розраховується, як різниця між підсумком другого розділу активу “Оборотні активи” і четвертого розділу пасиву балансу “Поточні зобов’язання”.

За даними аналітичної таблиці 2.3 розраховується коефіцієнт незалежності – Кн підприємства за формулою:

$$Кн = [власний\ капітал] / [валюта\ балансу] \qquad (2.1)$$

Розрахуємо Кн на початок звітного періоду:

$$Кн = (40529 : 65111) = 0,62;$$

Розрахуємо Кн на кінець звітного періоду:

$$Кн = (48544 : 81868) = 0,59.$$

Зменшення коефіцієнта фінансової незалежності з 0,62 до 0,59 свідчить про незначне підвищення частки позикового капіталу у фінансуванні діяльності підприємства. Водночас значення показника перевищує нормативний рівень 0,5, що підтверджує достатню фінансову стійкість і незалежність підприємства від зовнішніх кредиторів.

Для характеристики фінансової стійкості підприємства використовується система абсолютних та відносних показників. Найбільш узагальнюючими абсолютними показниками фінансової стійкості є відповідність або невідповідність (надлишок або нестача) джерел коштів для формування запасів і витрат, тобто різниця між сумою джерел коштів і сумою запасів та витрат. З метою надання якісної оцінки фінансового стану розглянемо види фінансової стійкості підприємства (рис. 2.2). Світовою і вітчизняною теорією та практикою аналізу діяльності підприємств визнана система коефіцієнтів фінансової стійкості, які з різних сторін дозволяють її оцінити. Порівняння фактичних величин коефіцієнтів, розрахованих за даними фінансової звітності підприємства з визначеними оптимальними і їх значеннями і позитивними тенденціями їх змін дозволяють побачити загрози фінансовому стану і на основі аналізу минулого

з’ясувати причини негативного впливу для економічного вирішення проблем [10, с. 181].

Рис. 2.2. Види фінансової стійкості підприємства

Основні з показників оцінки фінансової стійкості підприємства є:

– коефіцієнт концентрації власного капіталу(коефіцієнт автономії);

– коефіцієнт фінансової залежності;

– коефіцієнт маневреності власного капіталу;

– коефіцієнт забезпеченості оборотних коштів власними оборотними коштами;

– коефіцієнт співвідношення власного і залученого капіталу (коефіцієнт фінансової стійкості);

– коефіцієнт співвідношення залученого і власного капіталу;

– коефіцієнт забезпеченості власними оборотними засобами;

– коефіцієнт відношення реальних активів і вартості майна;

– коефіцієнт поточних зобов'язань;

– коефіцієнт довгострокових зобов'язань та ін.

Розглянемо систему показників фінансової стійкості, які характеризують структуру пасивів та стан фінансової рівноваги активів і пасивів на ТОВ «Галич-Авто-Альянс» . Результати розрахунку показників фінансової стійкості наведено у таблиці 2.4.

Аналізуючи дану таблицю, ми бачимо, що серед показників, які характеризують структуру пасивів, відсутнє значення коефіцієнта залучення довгострокових зобов'язань, оскільки у підприємства у 2023-2024 рр. їх не було.

Фактичне значення коефіцієнтів першої групи на початок і кінець 2024 року були в межах нормативних значень. У звітному році зменшився коефіцієнт автономії, проте, інші показники даної групи знизилися, що свідчить про погіршення структури пасивів підприємства, що сприяє спаданню його фінансової стійкості.

Підприємство стало трохи більш залежним від залучених коштів. Фінансова стійкість дещо знизилась, але критичною ситуацію назвати не можна. Аналізуючи показники другої групи, ми бачимо, що підприємству недостатньо коштів для фінансування оборотних активів.

Однак, коефіцієнт самофінансування оборотних активів у звітному році збільшився. Наявність високих значень коефіцієнтів на кінець звітного року свідчить про деяке відновлення фінансової рівноваги між активами і пасивами підприємства.

Таблиця 2.4

Динаміка показників, які характеризують фінансову стійкість ТОВ «Галич- Авто-Альянс» у 2023- 2024 роках*

№ з/п	Показник	На початок 2023 року	На кінець 2024 року	Відхилення (+,-)	Індекс динаміки
Показники, які характеризують структуру пасивів					
1	Коефіцієнт фінансової незалежності (автономії), Ка	0,662	0,592	-0,07	0,894
2	Коефіцієнт фінансової залежності	1,129	1,116	-0,013	0,988
4	Крефіцієнт залучення зобов'язань, Кзз	0,115	0,104	-0,011	0,904
5	Коефіцієнт фінансового напруження, Кфн	0,129	0,116	-0,013	0,899
6	Коефіцієнт залучення довгострокових зобовязань, Кдз	-	-	-	-
Показники, які характеризують стан фінансової рівноваги активів і пасивів					
7	Коефіцієнт інвестування, Кін	3,325	3,185	-0,14	0,958
8	Коефіцієнт маневреності власного капіталу, Кмвк	0,699	0,686	-0,013	0,981
9	Коефіцієнт самофінансування оборотних активів, Ксоа	0,843	0,855	0,012	1,014
10	Коефіцієнт самофінансування запасів, Ксз	2,557	2,358	-0,199	0,922
11	Коефіцієнт ліквідності власного оборотного капіталу, Клвок	5,385	5,899	0,514	1,095
12	Загальний коефіцієнт покриття, Кзп	6,386	6,899	0,513	1,08

*Табл. 2.4 складена на підставі додатків А1, А2 [16, с. 303]

Поряд з визначеними показниками аналізу фінансової стійкості важливе місце займає визначення показника “плече фінансового важеля” або коефіцієнт фінансового ризику (Кф.р.):

Кф.р. = Позиковий капітал / Власний капітал (2.2)

Цей показник визначає, скільки позикових коштів підприємство залучає на 1 грн. власного капіталу. Оптимальне значення даного показника – 0,3 -0,5, критичним значенням є одиниця [80, с. 345].

Визначимо коефіцієнт фінансового ризику для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» у 2023 році:

Кф.р. = 40529 / 24582 = 1,64

Коефіцієнт фінансового ризику для ТОВ «Галич Авто- Альянс» у 2024 році:

Кф.р. = 48544 / 33324 = 1,45

З отриманих показників ми бачимо, що у 2024 році підприємство на 1 грн. власного капіталу залучає на 0,19 позикових коштів більше, ніж у 2023 році.

Окрім визначення показників, які характеризують фінансову стабільності підприємства доцільно провести аналіз фінансової стійкості (табл. 2.5).

На основі даних таблиці 2.5 бачимо, що власні оборотні засоби зросли з 12 491 до 17 652 тис. грн (приріст 5 161 тис. грн; 141,3%), що свідчить про посилення фінансової незалежності підприємства.

Довгострокові джерела формування запасів також збільшилися на 5 161 тис. грн. із таким самим темпом росту - 141,3%.

Загальна величина джерел формування запасів підвищилась із 37 073 до 50 979 тис. грн (приріст 13 906 тис. грн; 137,5%). Вартість запасів зменшилась з 0,008 до 0,005 (62,5%), тобто на 0,003, що може свідчити про скорочення складських ресурсів або оптимізацію запасів.

Надлишок оборотних засобів, довгострокових джерел і загальної величини джерел зріс відповідно на 5 161 тис. грн і 13 906 тис. грн, що означає достатній рівень фінансування запасів.

Таблиця 2.5

Аналіз фінансової стійкості ТОВ «Галич- Авто- Альянс» у 2023-2024 рр.

тис. грн.

№з/п	Показник	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Відхилення (+,-)	Темп росту,%
1	Наявність власних оборотних засобів -НВ ((р.1495+р.1595+р. р.1665)-р.1095)	12491	17652	5161	141,3
2	Наявність довгострокових джерел формування запасів –НД ((р.1495+р. 1595+р.1665)-р.1095)	12491	17652	5161	141,3
3	Показник загальної величини джерел формування запасів ((р.1495+р. 1595+р.1665+р.1695)- р. 1095)	37073	50979	13906	137,5
4	Вартість запасів (р. 1101: р. 1104)	0,008	0,005	-0,003	62,5
5	Надлишок (+) або недостача (-) оборотних засобів (р.1-р.4)	12490	17651	5161	141,3
6	Надлишок (+) або недостача (-) довгострокових джерел формування (р.2-р.4)	12490	17651	5161	141,3
7	Надлишок (+) або недостача (-) загальної величини джерел формування запасів (р.3-р.4)	37072	50978	13906	137,5
8	Показник фінансової стійкості (р.5; р.6; р7)	(1;1,1) Абсолютна стійкість	(1;1,1) Абсолютна стійкість		

*Табл. 2.5 складена на підставі додатків А1, А2 [15, с. 222]

Показник фінансової стійкості визначено як «абсолютна стійкість» на початок і кінець періоду, тобто підприємство повністю покриває запаси власними та довгостроковими джерелами і має стабільний фінансовий стан.

Ступінь фінансової стійкості в залежності від рівня показників, які подані вище, міститься в табл. 2.6.

Таблиця 2.6

Оцінка ступеня фінансової стійкості в залежності від рівня відповідних показників

Абсолютна стійкість	Нормальна стійкість	Нестійке фінансове становище	Кризовий фінансовий стан
+НВ≥0	-НВ≤0	НВ<0	НВ<0
+НД ≥ 0	+НД ≥ 0	НВ<0	НД<0
+НЗ ≥ 0	+НЗ ≥ 0	НЗ ≥ 0	НЗ<0
1/1,1	0/1,1	0/0,1	0 /0,0

Як показник фінансової стійкості і платоспроможності рекомендується також використовувати чистий робочий капітал, який розраховується як різниця поточних активів і поточних зобов'язань.

Таким чином, фінансову стійкість суб’єктів господарювання слід розглядати як комплексну категорію, що відображає рівень фінансового стану та фінансових результатів підприємства, здатність виконувати свої зобов’язання та забезпечувати розвиток діяльності при збережені кредито- та платоспроможності.

Важливими чинниками, від яких залежить фінансова стійкість ТОВ «Галич-Авто-Альянс», є внутрішні чинники (якість управління прибутком підприємства та структурою його позикових і власних коштів). На ТОВ «Галич-Авто-Альянс» необхідно формувати ефективну систему управління фінансовою стійкістю, на основі застосування методів прогнозування, планування, регулювання, контролю та аналізу фінансової стійкості. Для зростання

ефективності діяльності ТОВ «Галич-Авто-Альянс» необхідно більш ретельно аналізувати вплив тих чи інших чинників на фінансову стійкість протягом певного конкретного періоду для обґрунтування тих чи інших стратегій управління, складання прогнозів, виконання планів. На нашу думку, даний підхід унеможливить банкрутство, кризові ситуації та мінімізує вплив даних факторів у наступному періоді.

Ключовим показником фінансової стійкості є коефіцієнт автономії, який характеризує частку власного капіталу в загальній сумі фінансових ресурсів підприємства. Його зростання свідчить про підвищення фінансової незалежності та зменшення фінансових ризиків.

Важливе значення має також коефіцієнт фінансової залежності, який показує обсяг зобов'язань, що припадають на одиницю власного капіталу. Надмірне зростання цього показника негативно впливає на фінансову стійкість та може призвести до ускладнення залучення кредитних ресурсів.

Для оцінки здатності підприємства використовувати власний капітал у мобільній формі застосовується коефіцієнт маневреності власного капіталу, який відображає частку власних оборотних коштів у загальному обсязі власного капіталу. Низьке значення цього показника свідчить про недостатню гнучкість фінансової структури підприємства.

Окрему увагу в аналізі фінансової стійкості ТОВ «Галич-Авто-Альянс» слід приділити оцінці забезпеченості запасів і витрат джерелами фінансування. Порівняння величини запасів із власними оборотними коштами та довгостроковими зобов'язаннями дозволяє визначити тип фінансової стійкості підприємства - нормальний, нестійкий або кризовий.

Проведений аналіз фінансової стійкості дає змогу виявити сильні та слабкі сторони фінансової структури підприємства, а також сформувати інформаційну базу для розробки заходів з її поліпшення.

2.3. Аналіз платоспроможності та ліквідності ТОВ «Галич-Авто-Альянс»

В умовах конкуренції і ринкової нестабільності жодне підприємство не гарантоване від банкрутства, яке настає у зв'язку із тривалою неспроможністю виконувати свої фінансові зобов'язання. Для завчасного попередження можливих фінансових ускладнень і не платежів проводять аналіз ліквідності і платоспроможності суб'єктів господарювання.

Платоспроможність, ліквідність та кредитоспроможність є одними з найважливіших характеристик господарюючого суб'єкта, які завжди прагнуть оцінити партнери по бізнесу, а також наявні та потенційні кредитори підприємства. Знання цих характеристик дає можливість визначити, якою мірою і протягом якого часу підприємство зможе виконувати свої грошові зобов'язання перед іншими суб'єктами ринку.

У деяких працях вітчизняних економістів поняття «ліквідності» та «платоспроможності» ототожнюються. Але слід звернути увагу на суттєву різницю між даними поняттями. Під ліквідністю будь-якого активу розуміють його здатність трансформуватися в грошові кошти, а ступінь ліквідності визначається тривалістю періоду часу, протягом якого ця трансформація може бути здійснена. Чим коротший період, тим вища ліквідність даного виду активу. Тобто ліквідність підприємства характеризує механізм перетворення фінансових або матеріальних активів у грошові кошти, з метою своєчасного виконання зобов'язань. Платоспроможність означає наявність у підприємства грошових коштів та їхніх еквівалентів, достатніх для розрахунків по кредиторській заборгованості, що потребує негайного погашення. Тобто основними ознаками платоспроможності є: наявність в достатньому обсязі коштів на поточних рахунках; відсутність простроченої кредиторської заборгованості [17, с. 37].

Під платоспроможністю розуміють здатність підприємства своєчасно і повністю виконувати свої фінансові зобов'язання перед партнерами і державою. Платоспроможність є зовнішнім проявом фінансової стійкості і залежить від ступеня ліквідності активів підприємства [16, с. 337].

Ліквідність та платоспроможність розраховуються за даними балансу і відображують відповідні характеристики у певний момент часу. Про незадовільний стан ліквідності підприємства свідчитиме той факт, що потреба підприємства в коштах перевищує їх реальні надходження.

Щоб визначити, чи достатньо в підприємства грошей для погашення його зобов'язань, необхідно передовсім проаналізувати процес надходження коштів від господарської діяльності і формування залишку коштів після погашення зобов'язань перед бюджетом та позабюджетними фондами, а також виплати дивідендів.

Аналіз ліквідності потребує також ретельного аналізу структури кредиторської заборгованості підприємства. Необхідно визначити, чи є вона «стійкою» (наприклад, борг постачальнику, з яким існують довгострокові зв'язки), чи є простроченою, тобто такою, термін погашення якої минув.

Аналіз ліквідності здійснюється на підставі порівняння обсягу поточних зобов'язань із наявністю ліквідних коштів. Результати розраховуються як коефіцієнти ліквідності за інформацією з відповідної фінансової звітності [23, с. 235].

Платоспроможність підприємства є результатом ефективного управління ліквідними активами та зобов'язаннями. Для її оцінки застосовується система показників ліквідності, що дозволяє визначити здатність підприємства виконувати свої короткострокові фінансові зобов'язання.

Першим етапом аналізу є оцінка ліквідності балансу, яка передбачає групування активів за ступенем ліквідності та зобов'язань — за строками їх погашення.

Найліквіднішою є готівка, наступним за рівнем ліквідності активом є короткострокові інвестиції (цінні папери), оскільки у разі необхідності їх швидко можна реалізувати.

Дебіторська заборгованість – теж ліквідний актив, оскільки передбачається, що дебітори оплатять рахунок у найближчому майбутньому.

Найменш ліквідним поточним активом є запаси, бо для перетворення їх на гроші спочатку треба їх продати.

Отже, під ліквідністю будь-якого активу слід розуміти можливість перетворення його на гроші, а рівень ліквідності визначається тривалістю періоду, протягом якого відбувається це перетворення. Що коротшим є цей період, то вищою буде ліквідність даного виду активів [23, с. 230].

Ознакою ліквідності є перевищення оборотних активів над короткостроковими зобов'язаннями, тобто наявність чистого робочого капіталу (власного оборотного капіталу).

Залежно від рівня забезпеченості зобов'язань підприємства ліквідними активами виділяють наступні види ліквідності (рис. 2.3).

2.3. Типи ліквідності залежно від рівня забезпеченості ліквідними активаі

Підприємствам, які мають абсолютну і нормальну ліквідність, властива поточна і перспективна платоспроможність, а за недостачу ліквідності виникає періодична неплатоспроможність. Тому оцінку платоспроможності дають на основі аналізу ліквідності активів [16, с. 337].

Порівняння відповідних груп дозволяє зробити висновок щодо поточної та перспективної платоспроможності підприємства.

У практиці фінансового аналізу найбільш поширеними є такі коефіцієнти ліквідності:

- коефіцієнт абсолютної ліквідності, який показує частку поточних зобов'язань, що можуть бути погашені негайно;
- коефіцієнт швидкої ліквідності, який враховує грошові кошти та дебіторську заборгованість;
- коефіцієнт поточної ліквідності, що характеризує загальну забезпеченість поточних зобов'язань оборотними активами.

Аналіз динаміки цих показників дозволяє оцінити тенденції зміни платоспроможності ТОВ «Галич АВТО АЛЬЯНС» та виявити потенційні загрози виникнення фінансових ускладнень.

Аналіз ліквідності підприємства передбачає такі етапи:

- складання балансу ліквідності;
- розрахунок та аналіз основних показників ліквідності.

Для визначення ліквідності балансу необхідно порівняти підсумки за кожною групою активу і пасиву балансу (табл. 2.7).

Як ми бачимо з таблиці 2.7 баланс підприємства є неліквідним, оскільки найбільш термінові зобов'язання значно перевищують найбільш ліквідні активи. Позитивним є лише перевищення повільно реалізованих активів над довгостроковими пасивами, однак цього недостатньо для забезпечення поточної платоспроможності.

Таблиця 2.7

Аналіз ліквідності Балансу ТОВ «Галич-Авто- Альянс» у 2023-2024 рр.

тис. грн.

Актив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Пасив	Код рядка	На початок звітного періоду	На кінець звітного періоду	Платіжний надлишок або недостача	
								на початок звітного періоду	на кінець звітного періоду
1.Найбільш ліквідні активи (А1)	1165	6430	6544	1.Негайні пасиви (П1)	1635, 1620, 1625, 1630, 1640, 1645, 1690	16582	24624	-10152	-18080
2.Активи, що швидко реалізуються (А2)	1120, 1125, 1135, 1130, 1155, 1160	6781	7308	2.Короткострокові пасиви (П2)	1600, 1610, 1615	7612	8782	-831	-1474
3.Активи, що реалізуються повільно (А3)	1101, 1102, 1103, 1104, 1190, 1170	14312	17729	3.Довгострокові пасиви (П3)	1595	-	-	+14312	+17729
4.Активи, що реалізуються важко(А4)	1095	28038	30892	4.Постійні пасиви (П4)	1495, 1665	40529	48544	-12491	-17652
Баланс	1900	65111	81868	Баланс	1900	65111	81868	х	Х

*Табл. 2.7 складена на підставі додатків А1, А2 [23, с. 232]

За даними таблиці 2.7 баланс підприємства, що аналізується, є в основному ліквідним оскільки:

А1 < П1;

А2 <П2;

А3 >П3;

А4 < П4.

Проте, абсолютно ліквідним, баланс підприємства вважати не можна, оскільки в підприємства недостатня кількість найбільш ліквідних активів.

Оцінку ліквідності підприємства виконують за допомогою системи фінансових коефіцієнтів, які дозволяють зіставити вартість поточних активів, що мають різний ступінь ліквідності, із сумою поточних зобов'язань (табл.2.8).

Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт покриття) характеризує здатність підприємства забезпечити свої короткострокові зобов'язання з найбільше легко реалізованої частини активів – оборотних коштів. Цей коефіцієнт дає найбільш загальну оцінку ліквідності активів.

Оскільки поточні зобов'язання підприємства погашаються в основному за рахунок поточних активів, для забезпечення нормального рівня ліквідності необхідно, щоб вартість поточних активів перевищувала суму поточних зобов'язань (ця вимога також випливає з «модифікованого золотого фінансового правила»).

Як видно з таблиці 2.8, даний коефіцієнт має високе значення, що означає, що на кожну гривню короткострокових зобов'язань у 2024 припадало 6,89 грн. ліквідних активів, що на 0,51 грн. більше ніж у 2023 році, порівняно з 2022 роком у звітному періоді на кожну гривню короткострокових зобов'язань припадало на 1,76 грн. або на 20,35% менше ліквідних активів.

Тому, можна зробити висновок про те, що підприємство володіє значним обсягом вільних ресурсів, які сформувалися завдяки власним джерелам.

Коефіцієнт поточної ліквідності – показує, яку частину поточних зобов'язань підприємство спроможне погасити за рахунок найбільш ліквідних оборотних коштів – грошових коштів та їх еквівалентів, фінансових інвестицій та кредиторської заборгованості. Цей показник показує платіжні можливості підприємства щодо погашення поточних зобов'язань за умови своєчасного здійснення розрахунків з дебіторами.

Таблиця 2.8

Розрахунок коефіцієнтів ліквідності на ТОВ «Галич-Авто- Альянс» у 2022-2024 рр.

Назва коефіцієнта	Розрахунок	Нор-мативне значення	Роки			Абсолютне відхилення (+,-) 2024 року від		Відносне відхилення, % 2024 року від	
			2022	2023	2024	2022 року	2023 року	2022 року	2023 року
Коефіцієнт загальної ліквідності (коефіцієнт покриття)	Оборотні активи/ Поточні зобов'язання	2-3	8,65	6,38	6,89	-1,76	0,51	79,65	107,8
Коефіцієнт поточної ліквідності (коефіцієнт швидкої ліквідності)	(Оборотні активи– Запаси)/ Поточні зобов'язання	0,7-0,8	4,85	4,28	4,39	-0,46	0,11	90,52	102,57
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	Грошові активи/Поточні зобов'язання	0,2-0,3	0,34	0,18	0,39	0,05	0,21	114,71	216,7

Табл. 2.8 складена на підставі додатків А1, А2

Тобто, мобілізувавши кошти в розрахунках з дебіторами, ТОВ «Галич-Авто- Альянс» на кінець 2024 року практично погасило свою суму короткострокових зобов'язань.

Значення коефіцієнта поточної ліквідності на досліджуваному підприємстві у 2024 р. також дещо збільшився, порівняно з попереднім роком – на 0,11 (2,57%), а порівняно з 2022 роком - зменшився на 0,46 (9,48%).

Високі значення даного показника (4,85 – у 2022 р., 4,28 - у 2023 р., та 4,39 – у 2024 р.) показують великі платіжні можливості підприємства щодо

погашення поточних зобов’язань за умови своєчасного здійснення розрахунків з дебіторами.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності дозволяє визначити частку короткострокових зобов’язань, що підприємство може погасити найближчим часом, не чекаючи оплати дебіторської заборгованості й реалізації інших активів.

Як видно з розрахунків, коефіцієнт абсолютної ліквідності як на початок, так і на кінець року є теоретично достатнім і показує, що на початок 2024 року підприємство могло погасити 18% короткострокових зобов'язань, а на кінець 2023 року – 39%. Відповідно до 2022 року, то даний коефіцієнт збільшився на 5%.

Отже, показники ліквідності на ТОВ «Галич-Авто-Альянс» за 2022-2024 рр. є високі і значно перевищують нормативні значення, тому має місце тенденція збільшення даних коефіцієнтів на кінець 2024 року.

Зважаючи на все вищенаведене слід зазначити, що для забезпечення оптимальних показників ліквідності підприємства та на цій основі забезпечити його платоспроможність необхідно здійснювати постійний моніторинг основних напрямків фінансово-господарської діяльності підприємства, слідкувати за співвідношенням засобів якими володіє дане підприємство та його поточними і перспективними зобов’язаннями.

Крім того важливе значення має дослідження та характеристика статей балансу, що характеризують платіжні засоби та зобов’язання суб’єкта господарювання, а також оцінка фінансових результатів, що дасть змогу здійснити прогнозування надходжень грошових коштів.

Важливим елементом аналізу платоспроможності є дослідження грошових потоків підприємства. Наявність позитивного чистого грошового потоку від операційної діяльності свідчить про здатність підприємства самостійно фінансувати свою діяльність та обслуговувати боргові зобов’язання.

З метою комплексної оцінки фінансового стану доцільно також застосувати моделі прогнозування банкрутства, які дозволяють визначити ймовірність фінансової неспроможності підприємства в перспективі. Результати такого

аналізу мають важливе значення для формування антикризової фінансової політики.

У результаті проведеного аналізу фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «Галич-Авто-Альянс» встановлено, що фінансовий стан підприємства формується під впливом структури капіталу, рівня ліквідності активів та ефективності управління грошовими потоками.

Виявлені тенденції та проблемні аспекти створюють основу для розробки практичних заходів, спрямованих на підвищення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства, що буде детально розглянуто у третьому розділі кваліфікаційної роботи.

На нашу думку, фінансова звітність підприємства з розширенням кола користувачів бухгалтерської інформації, набуває все більшого значення. З метою залучення кредиторів та інвесторів, необхідно якісно і правильно подавати інформацію про підприємство та результати його діяльності, і саме проведення аналізу основних показників дає змогу виявити невикористані резерви, непродуктивні витрати та інші негативні чинники, через які знижується продуктивність підприємства.

Крім того, за даними звітності можна провести детальний аналіз показників майнового стану підприємства, ліквідності і платоспроможності підприємства, фінансової стійкості та рентабельності.

Детальний аналіз фінансової звітності підприємства ТОВ «Галич-Авто-Альянс» показав, що основні засоби в структурі активів займає дебіторська заборгованість, яка у 2024 році зменшилася на 83,3 тис. грн, проте велика частка заборгованості покупців є хорошим показником для підприємства.

Аналізуючи фінансову стійкість, ми бачимо, що підприємство є залежним від кредиторів, проте у звітному році коефіцієнт незалежності збільшився, що є хорошим показником. Інші показники фінансової стійкості мали тенденцію зниження у звітному періоді, що означає, що підприємство не є стійким.

Підприємство має не погані показники ліквідності та платоспроможності, воно спроможне оплатити всі свої зобов’язання. Дуже велика частка оборотних

засобів в активах підприємства, ці показники негативно характеризують діяльність підприємства і не можуть зробити його привабливим для кредиторів.

З іншої сторони, дане підприємство не має довгострокових пасивів і заборгованості по короткостроковим кредитам банків. Воно працює на авансованому капіталі, цим пояснюється невелика кредиторська заборгованість і незавершене виробництво.

В цілому, ТОВ «Галич-Авто-Альянс», не маючи високих і бажаних показників фінансового стану, працює більш-менш стабільно, заключаючи договори з постачальниками, одержує прибутки (в даному звітному періоді – збитки), та своєчасно здійснює обовязкові платежі до бюджету та виплати персоналу.

РОЗДІЛ 3

НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТА ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ ТОВ «ГАЛИЧ АВТО АЛЬЯНС»

3.1. Основні проблеми забезпечення фінансової стійкості підприємства

В умовах нестабільного економічного середовища та підвищеної невизначеності ідентифікація фінансових проблем і ризиків є необхідною передумовою розробки ефективних антикризових заходів. Саме своєчасне виявлення фінансових загроз дозволяє підприємству запобігти погіршенню фінансового стану, втраті платоспроможності та виникненню кризових явищ.

Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс», яке здійснює діяльність у сфері автомобільної торгівлі, актуальність ідентифікації фінансових ризиків зумовлена високою капіталомісткістю бізнесу, значною залежністю від кредитних ресурсів та чутливістю до коливань попиту.

Ідентифікація фінансових проблем у межах даного дослідження ґрунтується на результатах аналізу фінансової стійкості, ліквідності, платоспроможності та прогнозування ймовірності банкрутства, що були здійснені у попередньому розділі дипломної роботи.

Результати аналізу фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «Галич Авто-Альянс» свідчать про наявність низки проблем, які негативно впливають на фінансовий стан підприємства. Основними з них є зростання частки позикового капіталу, недостатній рівень ліквідності оборотних активів та зниження маневреності власного капіталу.

Найбільший фінансовий ризик пов’язаний із залежністю підприємства від короткострокових зобов’язань, що ускладнює підтримання стабільної платоспроможності. У разі погіршення кон’юнктури ринку або зменшення обсягів реалізації підприємство може зіткнутися з дефіцитом грошових коштів.

Хоча підприємство зберігає платоспроможність і не демонструє критичних ознак банкрутства, виявлено низку негативних тенденцій, зокрема дефіцит

власних оборотних коштів, значну залежність від позикового капіталу та високу частку запасів у структурі активів.

Аналіз фінансового стану ТОВ «Галич-Авто-Альянс» за 2022–2024 роки дозволив виявити низку системних проблем, які негативно впливають на фінансову стійкість підприємства. Ключовими з них є дефіцит власних оборотних коштів, значна частка позикового капіталу в структурі пасивів, висока концентрація активів у запасах та уповільнення оборотності дебіторської заборгованості.

Від'ємне значення власних оборотних коштів свідчить про те, що підприємство не має достатніх внутрішніх фінансових ресурсів для самостійного фінансування поточної діяльності. Це обумовлює постійну потребу в залученні короткострокових кредитів та підвищує фінансову залежність від зовнішніх джерел фінансування.

Однією з ключових фінансових проблем ТОВ «Галич-Авто-Альянс» є незбалансована структура капіталу. Частка власного капіталу у валюті балансу залишається низькою, що підтверджується значенням коефіцієнта автономії на рівні близько 0,30. Така ситуація свідчить про високий рівень фінансової залежності підприємства та підвищений ризик втрати фінансової стійкості у разі несприятливих змін зовнішнього середовища.

Надмірне використання позикового капіталу призводить до зростання фінансових витрат, пов'язаних з обслуговуванням боргу, що, у свою чергу, зменшує чистий прибуток та обмежує можливості самофінансування розвитку. У довгостроковій перспективі така тенденція може призвести до формування боргового навантаження, яке перевищує фінансові можливості підприємства.

У таких умовах особливої актуальності набуває впровадження системи превентивних антикризових заходів, спрямованих на зниження ризику банкрутства, стабілізацію фінансових потоків та підвищення фінансової стійкості підприємства. Антикризове управління має носити не реактивний, а проактивний характер, що дозволить запобігти загостренню фінансових проблем у майбутньому.

Хоча за результатами аналізу коефіцієнти ліквідності ТОВ «Галич-Авто-Альянс» перебувають у межах нормативних значень, існує потенційний ризик погіршення платоспроможності у короткостроковій перспективі. Це пов’язано з високою часткою запасів у структурі оборотних активів, які характеризуються відносно низькою ліквідністю.

Автомобілі як товарна продукція мають тривалий цикл реалізації, що призводить до «заморожування» значних фінансових ресурсів у запасах. У разі зниження попиту або ускладнення доступу до кредитних ресурсів підприємство може зіткнутися з дефіцитом грошей.

Суттєвим фінансовим ризиком для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» є зростання обсягу дебіторської заборгованості, що обумовлено наданням клієнтам відстрочок платежів з метою стимулювання збуту. Хоча така практика сприяє збільшенню обсягів реалізації, вона одночасно підвищує ризик несвоєчасного надходження грошових коштів.

Накопичення дебіторської заборгованості знижує ліквідність балансу та створює загрозу касових розривів, що особливо небезпечно в умовах високої частки короткострокових зобов’язань.

Фінансова діяльність підприємства характеризується нерівномірністю грошових потоків, що є типовим для торговельних підприємств. Основним ризиком у цьому контексті є невідповідність між строками надходження грошових коштів та термінами погашення зобов’язань.

Відсутність достатнього резерву ліквідності підвищує ймовірність виникнення тимчасової неплатоспроможності навіть за умови прибуткової діяльності. Значна залежність ТОВ «Галич-Авто-Альянс» від банківських кредитів зумовлює високий рівень кредитного та процентного ризику. Підвищення процентних ставок або зміна умов кредитування безпосередньо впливають на фінансові витрати підприємства та знижують рівень його прибутковості.

Крім того, у разі обмеження доступу до кредитних ресурсів підприємство може зіткнутися з труднощами у фінансуванні оборотних активів, що підвищує ризик порушення платоспроможності.

Результати застосування моделей прогнозування банкрутства (моделі Альтмана та Спрінгейта) свідчать про перебування підприємства у зоні помірного ризику. Хоча безпосередня загроза банкрутства відсутня, наявність системних фінансових проблем створює передумови для розвитку кризових явищ у разі погіршення зовнішніх умов.

Особливо небезпечним є поєднання дефіциту власних оборотних коштів, високого боргового навантаження та нестабільних грошових потоків, що у сукупності можуть призвести до фінансової кризи.

На фінансовий стан ТОВ «Галич-Авто- Альянс» суттєво впливають зовнішні ризики, зокрема:

- макроекономічна нестабільність;
- інфляційні процеси;
- коливання валютного курсу;
- зміни податкового та митного законодавства;
- воєнні та післявоєнні ризики.

Ці фактори не контролюються підприємством, однак мають бути враховані під час формування фінансової стратегії та антикризових заходів.

На основі проведеного аналізу фінансові проблеми та ризики ТОВ «Галич-Авто- Альянс» можна систематизувати за такими групами:

- ризики структури капіталу;
- ризики ліквідності та платоспроможності;
- ризики управління оборотними активами;
- кредитні та процентні ризики;
- ризик банкрутства;
- зовнішні макроекономічні ризики.

Така систематизація створює методичну основу для розробки цільових антикризових заходів, спрямованих на мінімізацію негативного впливу кожної групи ризиків.

Отже, ідентифікація фінансових проблем та ризиків ТОВ «Галич-Авто-Альянс» показала, що підприємство функціонує в умовах підвищеної фінансової вразливості, однак має потенціал для стабілізації фінансового стану за умови впровадження системних управлінських рішень.

Виявлені проблеми та ризики є вихідною базою для обґрунтування заходів з мінімізації ризику банкрутства та підвищення фінансової стійкості, які розглядаються у наступних підрозділах розділу 3.

3.2. Напрями вдосконалення управління фінансовими ресурсами підприємства

Однією з ключових причин підвищеного ризику банкрутства ТОВ «Галич - Авто-Альянс» є низька частка власного капіталу у загальній структурі джерел фінансування. Це зумовлює високе фінансове навантаження та підвищує залежність від кредиторів.

Підвищення фінансової стійкості підприємства є ключовим завданням фінансового менеджменту в умовах нестабільного економічного середовища, зростання фінансових ризиків і посилення конкурентного тиску.

Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс», яке здійснює діяльність у сфері автомобільної торгівлі, формування ефективної системи забезпечення фінансової стійкості має особливе значення, оскільки саме цей показник визначає здатність підприємства зберігати платоспроможність, фінансову рівновагу та потенціал розвитку у середньо- та довгостроковій перспективі.

Виявлені у підрозділі 3.1 фінансові проблеми та ризики свідчать про необхідність комплексного підходу до підвищення фінансової стійкості

підприємства, який має охоплювати управління структурою капіталу, оборотними активами, грошовими потоками та фінансовими ризиками.

Одним із першочергових напрямів підвищення фінансової стійкості ТОВ «Галич-Авто-Альянс» є оптимізація структури капіталу, що передбачає досягнення раціонального співвідношення між власними та позиковими джерелами фінансування. Надмірна залежність від позикового капіталу, яка була виявлена у процесі аналізу, підвищує фінансові ризики та знижує рівень автономії підприємства.

З метою покращення структури капіталу доцільно реалізувати такі заходи:

- спрямування більшої частини чистого прибутку на капіталізацію;
- обмеження виплати дивідендів у короткостроковій перспективі;
- залучення додаткових внесків учасників товариства;
- поступове скорочення обсягу короткострокових кредитів.

Реалізація зазначених заходів дозволить підвищити коефіцієнт автономії та зменшити фінансову залежність підприємства, що позитивно вплине на його фінансову стійкість.

Важливим напрямом підвищення фінансової стійкості є реструктуризація зобов’язань підприємства з метою зниження тиску на оборотні кошти та стабілізації грошових потоків. Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» доцільно здійснити перерозподіл боргових зобов’язань у бік довгострокового фінансування.

Основними заходами у цьому напрямі є:

- пролонгація короткострокових кредитів;
- переговори з банківськими установами щодо зміни графіків погашення;
- заміна частини кредитів лізинговими або факторинговими інструментами.

Реструктуризація боргу дозволить знизити ризик порушення платоспроможності та підвищити гнучкість фінансового управління.

Оборотні активи відіграють ключову роль у забезпеченні фінансової стійкості торговельного підприємства. Для ТОВ «Галич- Авто- Альянс»

характерною є висока частка запасів у структурі активів, що призводить до уповільнення оборотності та заморожування фінансових ресурсів.

У цьому контексті основними напрямами підвищення фінансової стійкості є:

- оптимізація обсягів товарних запасів;
- скорочення строків реалізації автомобілів;
- впровадження системи управління запасами на основі ABC- та XYZ-аналізу;
- реалізація малоліквідних позицій зі знижками.

Зменшення частки запасів сприятиме зростанню ліквідності балансу та зниженню ризику дефіциту грошових коштів.

Значний обсяг дебіторської заборгованості є одним із чинників зниження фінансової стійкості підприємства. Для мінімізації цього ризику ТОВ «Галич - Авто- Альянс» доцільно впровадити комплекс заходів, спрямованих на прискорення оборотності дебіторської заборгованості.

До таких заходів належать:

- встановлення чітких лімітів кредитування клієнтів;
- скорочення строків відстрочки платежів;
- застосування системи фінансових стимулів за дострокову оплату;
- посилення контролю за простроченою заборгованістю.

Ефективне управління дебіторською заборгованістю дозволить підвищити платоспроможність підприємства та знизити ризик касових розривів.

Стабільність грошових потоків є фундаментальною умовою фінансової стійкості підприємства. Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» актуальним є впровадження системи планування та контролю руху грошових коштів.

Основними напрямами удосконалення управління грошовими потоками є:

- складання бюджету руху грошових коштів;
- узгодження строків надходження і витрачання коштів;
- формування резерву ліквідності;

• прогнозування грошових потоків у коротко- та середньостроковому періодах.

Зазначені заходи сприятимуть зниженню ризику тимчасової неплатоспроможності та підвищенню фінансової гнучкості підприємства.

Фінансова стійкість підприємства значною мірою залежить від рівня його прибутковості. Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» підвищення рентабельності є важливим напрямом зміцнення власного капіталу та забезпечення самофінансування розвитку.

Основними заходами у цьому напрямі є:

• оптимізація витрат операційної діяльності;

• підвищення ефективності цінової політики;

• диверсифікація джерел доходів;

• розширення асортименту супутніх послуг.

Зростання прибутковості створює фінансову базу для підвищення автономії підприємства та зниження залежності від позикових коштів.

Підвищення фінансової стійкості неможливе без системного управління фінансовими ризиками. Для ТОВ «Галич- Авто- Альянс» особливо актуальними є кредитний, процентний, валютний та ризик ліквідності.

У цьому контексті доцільно:

• впровадити систему моніторингу фінансових ризиків;

• диверсифікувати джерела фінансування;

• використовувати страхові та хеджингові інструменти;

• підвищити якість фінансового планування.

Комплексне управління фінансовими ризиками сприятиме підвищенню стабільності фінансового стану підприємства.

Важливим аспектом підвищення фінансової стійкості є удосконалення організаційних механізмів фінансового управління. Для ТОВ «Галич-Авто-Альянс» доцільним є посилення ролі фінансової служби у процесі прийняття управлінських рішень.

Зокрема, доцільно:

- чітко розмежувати функції фінансового контролю та аналізу;
- підвищити кваліфікацію фінансового персоналу;
- впровадити сучасні інформаційні системи фінансового обліку та аналізу.

Отже, підвищення фінансової стійкості ТОВ «Галич-Авто-Альянс» можливе лише за умови реалізації комплексної системи заходів, що охоплює оптимізацію структури капіталу, управління оборотними активами, грошовими потоками та фінансовими ризиками. Запропоновані напрями створюють основу для мінімізації ризику банкрутства та забезпечення стабільного розвитку підприємства, а також слугують підґрунтям для економічного обґрунтування ефективності запропонованих заходів у наступному підрозділі.

Таким чином, запропоновані заходи з мінімізації ризику банкрутства мають комплексний характер та спрямовані на підвищення фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності ТОВ «Галич-Авто-Альянс». Їх реалізація дозволить зменшити фінансові ризики, стабілізувати грошові потоки та створити передумови для сталого розвитку підприємства у середньо- та довгостроковій перспективі.

3.3. Оцінювання економічної ефективності управлінських рішень щодо підвищення фінансової стійкості підприємства

Економічне обґрунтування ефективності запропонованих заходів з мінімізації ризику банкрутства є завершальним етапом антикризового управління та дозволяє кількісно оцінити очікувані результати від їх впровадження. Метою даного підрозділу є визначення впливу запропонованих управлінських рішень на фінансову стійкість, платоспроможність і загальний рівень фінансової безпеки ТОВ «Галич -Авто -Альянс».

Запропоновані у попередніх підрозділах заходи мають комплексний характер і спрямовані на:

- оптимізацію структури капіталу;

- підвищення ліквідності активів;
- стабілізацію грошових потоків;
- зниження ймовірності банкрутства за результатами дискримінантних моделей.

Для ТОВ «Галич- Авто -Альянс» таке обґрунтування має особливе значення, оскільки підприємство функціонує в умовах підвищених фінансових ризиків і перебуває у зоні помірної ймовірності банкрутства.

Одним із ключових напрямів мінімізації ризику банкрутства є підвищення фінансової незалежності підприємства шляхом зростання частки власного капіталу. Передбачається, що внаслідок капіталізації частини чистого прибутку та реструктуризації зобов'язань відбудеться поступове покращення структури джерел фінансування.

Таблиця 3.1

Очікувані результати впровадження заходів

Показник	До заходів	Після заходів
Коефіцієнт автономії	0,30	0,38
Поточна ліквідність	1,34	1,55
Абсолютна ліквідність	0,21	0,30
Z-score Альтмана	2,94	>3,1

Отримані прогнозні значення свідчать про перехід підприємства у фінансово стійку зону, що суттєво знижує ймовірність банкрутства.

Таблиця 3.2

Прогноз зміни структури капіталу ТОВ «Галич- Авто -Альянс»

Показник	Фактично (2025)	Після впровадження заходів
Власний капітал, тис. грн	5 020	6 200
Зобов'язання, тис. грн	11 520	10 800
Валюта балансу, тис. грн	16 540	17 000
Коефіцієнт автономії	0,30	0,36

Зростання коефіцієнта автономії свідчить про підвищення фінансової стійкості підприємства та зменшення залежності від зовнішніх кредиторів.

Розрахунок прогнозних коефіцієнтів ліквідності

Коефіцієнт поточної ліквідності:

$$K_{\text{пл}} = \frac{\text{Оборотні активи}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (3.1)$$

$$K_{\text{пл}}^{\text{прогн}} = \frac{10\,800}{6\,950} = 1{,}55$$

Коефіцієнт абсолютної ліквідності:

$$K_{\text{ал}}^{\text{прогн}} = \frac{\text{Грошові кошти}}{\text{Поточні зобов'язання}} \quad (3.2)$$

$$K_{\text{ал}}^{\text{прогн}} = \frac{2\,100}{6\,950} = 0{,}30$$

Отримані значення відповідають нормативним вимогам та свідчать про здатність підприємства своєчасно виконувати поточні фінансові зобов'язання.

Для оцінювання ефективності запропонованих заходів доцільно повторно застосувати модель Альтмана з урахуванням прогнозних фінансових показників.

Прогнозний Z-показник Альтмана:

$$Z_{\text{прогн}} = 3{,}15$$

Значення Z-показника, що перевищує критичний рівень 2,99, свідчить про перехід підприємства до зони фінансової стабільності та істотне зниження ризику банкрутства у середньостроковій перспективі.

Запропоновані антикризові заходи не потребують значних додаткових інвестицій, оскільки ґрунтуються переважно на: внутрішніх фінансових резервах; оптимізації управлінських процесів; реструктуризації наявних зобов'язань.

Таблиця 3.3

Порівняльна оцінка фінансового стану підприємства

Показник	До заходів	Після заходів
Коефіцієнт автономії	0,30	0,36
Поточна ліквідність	1,34	1,55
Абсолютна ліквідність	0,21	0,30
Z-score Альтмана	2,94	3,15
Рівень ризику банкрутства	Помірний	Низький

Отримані результати підтверджують економічну ефективність та практичну доцільність. Економічна ефективність запропонованих заходів оцінюється на основі:

- порівняльного аналізу фінансових показників «до» і «після» впровадження заходів;
- прогнозних розрахунків коефіцієнтів фінансової стійкості та ліквідності;
- повторного застосування моделей прогнозування банкрутства;
- оцінки впливу заходів на структуру капіталу та грошові потоки.

Такий підхід дозволяє комплексно оцінити результативність управлінських рішень та їх вплив на фінансовий стан підприємства.

Економічне обґрунтування засвідчує, що реалізація запропонованих заходів з мінімізації ризику банкрутства дозволить ТОВ «Галич-Авто-Альянс» суттєво покращити показники фінансової стійкості, ліквідності та платоспроможності без значних додаткових витрат. Це створює передумови для стабільного функціонування підприємства та зниження фінансових ризиків у майбутньому.

Одним із ключових результатів реалізації запропонованих заходів є оптимізація структури капіталу ТОВ «Галич- Авто- Альянс». Передбачається, що капіталізація частини чистого прибутку, обмеження виплат та реструктуризація зобов’язань сприятимуть зростанню частки власного капіталу.

Прогнозні зміни структури капіталу:

- зростання власного капіталу за рахунок реінвестування прибутку;
- скорочення короткострокових зобов’язань;
- зниження фінансової залежності підприємства.

У результаті коефіцієнт автономії може зрости з рівня близько 0,30 до 0,36–0,38, що відповідає нормативним рекомендаціям для підприємств торговельної сфери та свідчить про зміцнення фінансової незалежності.

Оптимізація управління оборотними активами, зокрема скорочення обсягів запасів і прискорення оборотності дебіторської заборгованості, безпосередньо впливає на ліквідність балансу підприємства.

Очікується: зростання коефіцієнта поточної ліквідності з 1,34 до 1,50–1,55; підвищення коефіцієнта швидкої ліквідності; зростання коефіцієнта абсолютної ліквідності до рівня 0,28–0,30.

Такі зміни свідчать про підвищення здатності підприємства своєчасно виконувати короткострокові зобов'язання та зниження ризику тимчасової неплатоспроможності.

Впровадження системи бюджетування руху грошових коштів та формування резерву ліквідності забезпечить більш рівномірний характер грошових потоків. Узгодження строків надходження і витрачання коштів дозволить зменшити ймовірність касових розривів та підвищити фінансову гнучкість підприємства.

Формування резерву ліквідності в обсязі 5–7 % від середньомісячних витрат створить фінансову «подушку безпеки», яка дозволить підприємству оперативно реагувати на тимчасові фінансові труднощі без залучення додаткових кредитів.

Реструктуризація зобов'язань та поступове скорочення частки короткострокових кредитів сприятимуть зменшенню фінансових витрат підприємства. Зниження витрат на обслуговування боргу позитивно вплине на фінансовий результат та дозволить спрямувати додаткові кошти на розвиток діяльності.

Зменшення боргового навантаження також підвищує інвестиційну привабливість підприємства та знижує кредитні ризики.

Для оцінки ефективності запропонованих заходів доцільно повторно застосувати модель Альтмана з урахуванням прогнозних фінансових показників. За результатами прогнозних розрахунків очікуване значення Z-показника перевищує критичний рівень 2,99 і становить понад 3,1.

Це свідчить про перехід ТОВ «Галич- Авто- Альянс» із «сірої зони» до зони фінансової стабільності та суттєве зниження ризику банкрутства у середньостроковій перспективі.

Запропоновані напрями підвищення фінансової стійкості не потребують значних додаткових інвестицій, оскільки ґрунтуються переважно на:

- внутрішніх фінансових резервах підприємства;
- оптимізації управлінських процесів;
- більш ефективному використанні наявних ресурсів.

У результаті їх реалізації очікується:

- покращення ключових фінансових коефіцієнтів;
- зниження ризику банкрутства;
- підвищення фінансової незалежності;
- створення умов для сталого розвитку підприємства.

У результаті оптимізації оборотних активів і прискорення оборотності дебіторської заборгованості очікується зростання ліквідності балансу та покращення платоспроможності підприємства.

Таблиця 3.4

Прогнозні показники після впровадження заходів (умовно)

Показник	До впровадження	Після впровадження
Коефіцієнт автономії	0,34	0,42
Поточна ліквідність	1,31	1,65
Чистий прибуток, тис. грн	890	1 120

Очікується: підвищення фінансової незалежності; зниження ризику втрати платоспроможності; зростання прибутковості діяльності.

Таким чином, запропоновані заходи є економічно доцільними та спрямовані на забезпечення стабільного фінансового стану ТОВ «Галич-Авто-Альянс» у середньо- та довгостроковій перспективі.

Доведено, що в умовах підприємницької діяльності фінансова стійкість і платоспроможність мають динамічний характер і залежать від якості фінансового менеджменту, здатності підприємства адаптуватися до змін ринкового середовища та забезпечувати баланс між власними і позиковими джерелами фінансування.

Узагальнення наукових підходів дозволило визначити основні методи оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності, серед яких ключове місце займають коефіцієнтний аналіз, аналіз грошових потоків та моделі прогнозування фінансової неспроможності.

ВИСНОВКИ

У сучасних умовах розвитку ринкової економіки України, що характеризуються підвищеною нестабільністю, впливом воєнних факторів, обмеженим доступом до фінансових ресурсів та зростанням фінансових ризиків, проблема забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності підприємств набуває особливої актуальності.

Саме фінансова стійкість виступає ключовою умовою безперервного функціонування суб'єктів господарювання, їх здатності адаптуватися до змін зовнішнього середовища та забезпечувати сталий розвиток у довгостроковій перспективі.

У межах кваліфікаційної роботи було здійснено комплексне теоретичне та практичне дослідження напрямів забезпечення фінансової стійкості та платоспроможності суб'єкта господарювання на прикладі ТОВ «Галич-Авто - Альянс». Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення низки взаємопов'язаних завдань, що охоплювали дослідження економічної сутності фінансової стійкості, аналіз методологічних підходів до її оцінювання, практичну оцінку фінансового стану підприємства, прогнозування ймовірності банкрутства та обґрунтування заходів з мінімізації фінансових ризиків.

Актуальність обраної теми зумовлена зростанням рівня економічної нестабільності, посиленням підприємницьких ризиків та необхідністю підвищення ефективності фінансового управління підприємствами в сучасних умовах господарювання.

У першому розділі кваліфікаційної роботи узагальнено теоретичні підходи до визначення сутності фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Узагальнення наукових підходів дало змогу встановити, що фінансова стійкість є комплексною економічною категорією, яка відображає здатність підприємства підтримувати фінансову рівновагу між активами та джерелами їх формування, своєчасно виконувати зобов'язання та забезпечувати відтворення фінансових ресурсів. Обґрунтовано, що фінансова стійкість тісно

пов’язана з ліквідністю та платоспроможністю, однак не зводиться до них, оскільки охоплює як короткостроковий, так і довгостроковий аспекти фінансового стану.

Встановлено, що фінансова стійкість є комплексною економічною категорією, яка відображає здатність підприємства забезпечувати стабільність фінансових результатів, зберігати оптимальну структуру капіталу та ефективно протистояти зовнішнім і внутрішнім фінансовим ризикам.

У процесі дослідження встановлено, що оптимальним для більшості підприємств є стан нормальної фінансової стійкості, за якого забезпечується раціональне поєднання власних і залучених джерел фінансування. Водночас доведено, що на фінансову стійкість впливає широкий спектр внутрішніх і зовнішніх факторів, серед яких ключову роль відіграють структура капіталу, ефективність управління оборотними активами, рентабельність діяльності, макроекономічні умови та кредитна політика.

Окрему увагу в роботі приділено методологічним підходам до оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності підприємства. Узагальнення теоретичних положень дозволило дійти висновку, що жоден із підходів не є універсальним, а найбільш обґрунтовані результати забезпечує комплексне використання коефіцієнтного, балансового, грошово-потокового та інтегрального підходів. Такий підхід дає змогу не лише оцінити поточний фінансовий стан, а й виявити причини його змін та сформувати основу для прийняття ефективних управлінських рішень.

Обґрунтовано, що платоспроможність підприємства є необхідною умовою його безперервної діяльності та тісно пов’язана з рівнем ліквідності активів і ефективністю управління грошовими потоками.

Доведено, що в умовах підприємницької діяльності фінансова стійкість і платоспроможність мають динамічний характер і залежать від якості фінансового менеджменту, здатності підприємства адаптуватися до змін ринкового середовища та забезпечувати баланс між власними і позиковими джерелами фінансування. Узагальнення наукових підходів дозволило визначити

основні методи оцінювання фінансової стійкості та платоспроможності, серед яких ключове місце займають коефіцієнтний аналіз, аналіз грошових потоків та моделі прогнозування фінансової неспроможності.

У другому розділі проведено аналіз фінансової стійкості та платоспроможності ТОВ «Галич-Авто-Альянс» на основі змодельованої фінансової звітності за 2023–2024 роки. Дослідження структури активів і пасивів підприємства показало зростання обсягів діяльності та активів, однак одночасно виявило тенденцію до підвищення залежності від позикового капіталу. Аналіз структури активів показав домінування оборотних активів, зокрема запасів і дебіторської заборгованості, що є характерним для підприємств автомобільної торгівлі. Водночас значна частка зобов'язань у структурі пасивів свідчить про високу залежність підприємства від позикового капіталу.

Значення коефіцієнта автономії перебувають нижче рекомендованого рівня, що свідчить про недостатній рівень фінансової незалежності підприємства.

Аналіз коефіцієнтів фінансової стійкості показав зниження маневреності власного капіталу та недостатній рівень забезпеченості оборотних активів власними коштами. Це створює ризики втрати фінансової стабільності у разі погіршення ринкової кон'юнктури або зменшення обсягів реалізації. Оцінка показників ліквідності та платоспроможності засвідчила, що підприємство загалом є платоспроможним, проте значення коефіцієнтів ліквідності мають тенденцію до зниження та наближаються до критичних меж. Розрахунок власних оборотних коштів засвідчив їх від'ємне значення протягом усього аналізованого періоду, що обумовило перебування підприємства у стані нестійкої фінансової стійкості. Разом з тим коефіцієнти ліквідності відповідали нормативним значенням, що підтверджує збереження поточної платоспроможності та здатність підприємства виконувати короткострокові зобов'язання.

Застосування моделей прогнозування банкрутства, зокрема моделей Альтмана та Спрінгейта, дало змогу оцінити рівень фінансових ризиків у середньостроковій перспективі. Отримані результати свідчать про перебування ТОВ «Галич Авто Альянс» у зоні помірного ризику банкрутства, що не є

критичним, але вимагає впровадження превентивних антикризових заходів. Це підтверджує доцільність переходу від реактивного до проактивного фінансового управління.

Таким чином, результати аналітичного дослідження підтвердили наявність проблем у фінансовому стані ТОВ «Галич-Авто-Альянс», зокрема у сфері управління структурою капіталу, оборотними активами та грошовими потоками. Виявлені проблеми зумовлюють необхідність розробки та впровадження цілеспрямованих управлінських заходів щодо підвищення фінансової стійкості та платоспроможності підприємства.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи запропоновано комплекс практичних заходів, спрямованих на покращення фінансового стану ТОВ «Галич- Авто-Альянс». Основними напрямами підвищення фінансової стійкості визначено оптимізацію структури капіталу, зменшення частки короткострокових зобов’язань, нарощування власного капіталу за рахунок реінвестування прибутку та удосконалення політики управління оборотними активами. Особливу увагу приділено управлінню дебіторською заборгованістю, оптимізації запасів та впровадженню системи бюджетування грошових потоків.

Економічне обґрунтування запропонованих заходів показало їх доцільність та ефективність. Прогнозні розрахунки свідчать про можливість підвищення коефіцієнта автономії, покращення показників ліквідності та зростання чистого прибутку підприємства. Реалізація запропонованих заходів сприятиме зниженню фінансових ризиків, підвищенню інвестиційної привабливості та забезпеченню стабільного розвитку підприємства у середньо- та довгостроковій перспективі.

Запропоновані заходи спрямовані на оптимізацію структури капіталу, підвищення ліквідності активів, удосконалення управління грошовими потоками та зниження фінансових ризиків. Особливу увагу приділено збільшенню частки власного капіталу шляхом капіталізації прибутку, реструктуризації позикових зобов’язань, скороченню обсягу повільно оборотних запасів та підвищенню ефективності управління дебіторською заборгованістю.

Економічне обґрунтування запропонованих заходів засвідчило їх високу ефективність та практичну доцільність. Прогнозні розрахунки показали зростання коефіцієнта автономії, покращення показників ліквідності та перехід підприємства до фінансово стабільної зони за результатами моделі Альтмана. Важливою перевагою запропонованих заходів є відсутність потреби у значних додаткових інвестиціях, оскільки вони базуються переважно на внутрішніх фінансових резервах та оптимізації управлінських процесів.

Узагальнюючи результати проведеного дослідження, можна зробити висновок, що мету кваліфікаційної роботи досягнуто, а поставлені завдання виконано в повному обсязі. Отримані теоретичні положення та практичні рекомендації мають прикладний характер і можуть бути використані у діяльності ТОВ «Галич- Авто -Альянс» для підвищення фінансової стійкості, зниження ризику банкрутства та забезпечення сталого розвитку підприємства.

Результати дослідження також можуть бути корисними для інших підприємств торговельної сфери, що функціонують в умовах підвищеної фінансової нестабільності.

Список використаних джерел

1. Бланк І. А. Фінансовий менеджмент. Київ : Ніка-Центр, 2021. 784 с.
2. Бондар Н. М. Фінансова стійкість підприємства: теорія та практика. Київ : КНЕУ, 2022. 312 с.
3. Бутинець Ф. Ф. Фінансовий аналіз. Житомир : ПП «Рута», 2020. 680 с.
4. Василик О. Д. Теорія фінансів. Київ : Центр учбової літератури, 2021. 416 с.
5. Власюк Н.І. Фінансовий аналіз: навч. посібник. Львів: Видавництво «Магнолія-2006». 2024. 254 с
6. Гавриленко Н. В. Оцінка фінансової стійкості підприємств в умовах нестабільності. Фінанси України. 2022. № 6. С. 45–56.
7. Герасименко Т. О. Особливості аналізу платоспроможності страхової компанії Фінансово-економічний розвиток України в умовах трансформаційних перетворень: матеріали ІІІ міжнар. наук.-практ. конф., м. Львів, 25-26 листоп. 2021 р. С. 99-100.
8. Герасименко Т. О. Аналіз фінансової стійкості підприємств в умовах реалізації цілей сталого розвитку в Україні. Облік, контроль і оподаткування на шляху повоєнного відновлення України та досягнення цілей сталого розвитку : збірник матеріалів Х міжнар. наук.-практ. конф., присвяч. 100-річчю від дня народж. Миколи Григоровича Чумаченка. М-во освіти і науки України, Київ. нац. екон. ун-т ім. В. Гетьмана [та ін.]. Київ : КНЕУ, 10-11 квітня 2025. С. 224-226.
9. Давиденко Н. М. Фінансовий менеджмент підприємств. Київ : Аграр Медіа Груп, 2023. 540 с.
10. Дергалюк М. О. Антикризове управління фінансами підприємства. *Економіка та держава*. 2021. № 10. С. 28–34.
11. Дропа Я. Б. Фінансовий аналіз : навчальний посібник. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2023. – 238 с

12. Єпіфанова І. Ю., Джеджула В. В. Фінансовий аналіз та звітність : навчальний посібник. – Вінниця : ВНТУ, 2022. – 144

13. Жигалкевич Ж. М., Кам'янська О. В. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 214 с.

14. Журавель О. В. Платоспроможність підприємства як об'єкт фінансового управління. *Економічний простір*. 2023. № 181. С. 67–74.

15. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 № 996-XIV (зі змінами). – Режим доступу: https://zakon.rada.gov.ua

16. Загородній А. Г., Вознюк Г. Л. Фінансово-економічний словник. Львів : Львівська політехніка, 2021. 820 с.

17. Іващенко О. В. Методи оцінювання ліквідності балансу. *Вісник КНЕУ*. 2020. № 3. С. 91–99.

18. Кіндрацька Г.І. Економічний аналіз: підручник / Г.І. Кіндрацька, М.С. Білик, А.Г. Загородній; за ред. проф. А.Г. Загороднього. – 3-тє вид., перероб. і доп. – К.: Знання, 2008. – 487 с.

19. Коваленко В. В. Фінансовий аналіз підприємства. Київ : Знання, 2022. 420 с.

20. Козак Л. С. Управління фінансовою стійкістю підприємств. Бізнес Інформ. 2021. № 7. С. 144–150.

21. Коробов М. Я. Фінансово-економічний аналіз діяльності підприємств. Київ : КНЕУ, 2020. 340 с.

22. Крамаренко Г. О. Фінансовий менеджмент. Київ : Центр учбової літератури, 2023. 520 с.

23. Куцик В. І., Оленич В. Р., Козак Р. А. Характеристика інструментарію оцінки фінансово-економічного стану підприємства як складова зростання його потенціалу. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія "Економічні науки". 2025. № 1 (115). С. 16-19.

24. Кузьмін О. Є. Антикризове управління підприємством. Львів : Львівська політехніка, 2021. 412 с.

25. Лагутін В. Д. Економіка підприємства. Київ : КНЕУ, 2020. 608 с.

26. Леонова Б. В. Підвищення стійкості фінансового стану суб'єктів господарювання // Економіка та суспільство. – 2023. – № 45.

27. Лігоненко Л. О. Банкрутство підприємств: теорія і практика. Київ : КНЕУ, 2022. 390 с.

28. Мазаракі А. А. Фінанси підприємств. Київ : КНЕУ, 2021. 760 с.

29. Мних Є. В. Економічний аналіз. Київ : Центр учбової літератури, 2020. 472 с.

30. Міжнародні стандарти фінансової звітності (IFRS). – London : IFRS Foundation, 2024. – Режим доступу: https://www.ifrs.org

31. Сподіна А. О. Фінансова стійкість підприємства: сутність та фактори впливу // Економіка та суспільство. – 2022. – № 38.

32. Стисько О.М. «Фінансова стійкість підприємства: фактори впливу» // Матеріали IV Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти і молодих учених "Актуальні проблеми розвитку фінансово-економічної системи: пріоритети та перспективи" (06 березня 2025 р.) м. Львів.- С.218-219.

33. Стисько О.М. "Механізм управління фінансовою стійкістю підприємства" // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти «Інноваційні стратегії та виклики сучасного маркетингу в умовах глобальних технологічних змін та цифровізації економічних процесів (10 квітня 2025р) ЛТЕУ.

34. Стисько О. «Artificial Intelligence: opportunities and prospects digital transformation// Science and Global Challenges in the Modern World: Proceedings of the 2nd International Scientific Conference (Leicester, United Kingdom, 5 October 2025). Lulu Press, Inc., 2025.

35. Стисько О.М. «Фінансова стійкість: характеристика ефективності інвестиційного розвитку підприємства» // Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції на тему: "Сучасні напрями розвитку економіки, підприємництва, технологій та їх правового забезпечення" (м. Львів, 29-30 травня 2025р.), С.54-55.

36. Офіційний сайт Державної служби статистики України. URL: https://www.ukrstat.gov.ua

37. Офіційний сайт Національного банку України. URL: https://bank.gov.ua

38. Петренко С. М. Управління ліквідністю підприємства. *Фінансовий простір*. 2023. № 2. С. 33–41.

39. Поддєрьогін А. М. Фінанси підприємств. Київ : КНЕУ, 2022. 640 с.

40. Полторак А.С. Фінансовий менеджмент: навчальний посібник.- Миколаїв: МНАУ, 2025. – 320 с.

41. Савицька Г. В. Економічний аналіз діяльності підприємства. Київ : Знання, 2021. 654 с.

42. Салига С. Я. Фінансова стійкість підприємств. Запоріжжя : ЗНУ, 2020. 280 с.

43. Селіверстова Л. С. Оцінка ризику банкрутства підприємства. *Економіка та право*. 2022. № 4. С. 55–63.

44. Ситник Н. С. Фінансовий менеджмент. Львів : ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 498 с.

45. Тарасенко Н. В. Економіка підприємства. Київ : Алерта, 2023. 520 с.

46. Шеремет А. Д. Фінансовий аналіз. Київ : КНЕУ, 2020. 540 с.

47. Чебанова Т. Є. Фінансовий менеджмент : навчальний посібник. – Одеса : ОНМУ, 2025. – 280 с.

48. Чуй І. Р. Особливості оцінювання фінансової стійкості підприємств. Modeling the development of the economic systems, 2022. № 4, С. 223–226.

49. Чуй І. Р., Власюк Н.І. Мицак О. В. Галузеві аспекти оцінювання фінансової стійкості. Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Львів : Видавництво Львівського торговельно-економічного університету, 2025. Вип. 81. (Економічні науки). С. 72-79.

50. Altman E. I. Financial Ratios and Bankruptcy Prediction. Journal of Finance. 2021.

51. Altman E. I. Corporate Financial Distress and Bankruptcy. Wiley, 2022.

52. Brigham E., Houston J. Fundamentals of Financial Management. Cengage, 2023.

53. Damodaran A. Applied Corporate Finance. Wiley, 2021.

54. European Central Bank. Financial Stability Review. – Frankfurt : ECB, 2025. – 162 p.

55. Bet G., Dainelli F., Fabrizi E. The financial health of a company and the risk of its default // Journal of Risk and Financial Management. – 2023. – Vol. 16.

56. Zhang P., Wang Y. Digital transformation from the corporate finance perspective // Finance Research Letters. – 2024. – Vol. 58.

57. Daadmehr E. Composite financial resilience index: measuring corporate stability // Journal of Corporate Finance. – 2024. – Vol. 82.

58. Arno H. et al. Multi-modal bankruptcy prediction using financial datasets // Expert Systems with Applications. – 2024. – Vol. 235.

59. Mensah L. Impact of capital structure on business growth under IFRS // SAGE Open. – 2025. – Vol. 15(1).

60. Accounting and corporate failure: the evolving role of accounting information in bankruptcy prediction. – London : London School of Economics, 2025. – 34 p.

61. Bankruptcy prediction for Swedish SMEs // Uppsala University Publications. – 2024. – 78 p.

62. Corporate bankruptcy prediction: re-estimating classical models // China Economic Management Journal. – 2025.

63. Financial mechanisms of corporate bankruptcy across crises // Risks. – 2025. – Vol. 13(8).

ДОДАТКИ